

No. 41.

సంచిక ౪౧

చెనాబజారులోదు, మద్రాసు.

శ్రీమ కలహపర్వము, కాశీనాథ.

పో. కార్య సం. 1274. మదరాసు.

తంజిల్దస్:—పంజిట్, మదరాసు

నం 144 ఫనసవాడీ, బొంబాయి

Post Box No. 1004, Kilpauk, Mdrasa

1922-వ సం॥పు 7 రు మదరాసు ఆక్టు

1919 వ సంవత్సరపు మదరాసు మహారు మునిసి పలు ఆక్టును సవరించుటకై ఆక్టు

1919 వ సంపు 4 వ మదరాసు ఆక్టు

1919 వ సంవత్సరపు మదరాసు మహారు మునిసిపలు ఆక్టును ఇంకను సవరించేయుట యొక్కముగా నున్నందున, నీ క్రింది విధముగా కానించడమయినది.

సంగ్రహ నామము 1 (1) ఈ ఆక్టును 1922 వ సంవత్సరపు మదరాసు మహారు మునిసిపలు (సవరింపు) ఆక్టు అని చెప్పవచ్చును.

(2) 4 వ సెక్షను 1919 వ సంవత్సరము ఆక్టులో నెల 1 వ తేదీనుండి అమలులో ఉన్నట్లు ఎన్నబడరనేను.

(3) ఈ ఆక్టులో "అసలు ఆక్టు" అను మాటకు 1919 వ సంవత్సరపు మదరాసు మహారు మునిసిపలు ఆక్టు అని అర్థము.

4 వ మద్యము, 2 వ భాగములోని 7 వ విధియొక్క సవరింపు 2 అసలు ఆక్టుయొక్క 4 వ మద్యము, 2 వ భాగములోని 7 వ విధికి చేరియున్న నిబంధనకు భంగము లేకుండ, సవరింపు విధిలో ఇవ్వబడిన పన్ను విధింపుల స్కేలులకు బదులు ఈ క్రింది దానిని ఉంచవలెను.

చెల్లింపుబడిన మూలధనము ఆర్థసంవత్సర లక్షల రూపాయలు వారి పన్ను రూ

ఎ. ఇరువదికిన్ని, ఇరువదికంటె యెక్కువకును..... 1,000

బి. పదికిన్ని, పదికి మించి ఇరువదికంటె తక్కువగా నుండు దానికిన్ని 500

సి. అయిదుకున్ను, అయిదుకు మించి పదికంటె తక్కువగా నుండుదానికిన్ని 250

డి. మూడుకున్ను, మూడుకు మించి అయిదుకంటె తక్కువగా నుండుదానికిన్ని. 150

ఇ. రెండుకును. రెండుకు మించి మూడుకంటె తక్కువగానుండు దానికిన్ని 100

ఎఫ్. ఒకటికిని ఒకటికి మించి రెండుకంటె తక్కువగా నుండు దానికిన్ని 50

జి. ఒకటికంటె తక్కువకు 30

4 వ మద్యము, 3 వ భాగములోని 10 (ఎ) విధిలో ఉన్న తక్కుయొక్క సవరింపు

3 అసలు ఆక్టుయొక్క 4 వ మద్యము, 3 వ భాగములోని 10 (ఎ) విధిలో ఇవ్వబడియున్న తక్కువ బదులు ఈ క్రింది తక్కువ ఉంచవలెను:—

ఆర్థసంవత్సరము వారి వంతు. రూ

2 టన్నులు లేదా ఎక్కువ బరువును మోయుటకై నిర్మింపబడిన, లోహపు ట్రైల్లర్లతో కూడిన ప్రతి మోటారు లేక స్టీము బండికి 200

ప్రతి ట్రైయిలరుకున్న బాస్తీచార్జి 100

2 టన్నులు లేదా ఎక్కువ బరువును మోయుటకై నిర్మింపబడిన కువను లేక గట్టిరబ్బరు ట్రైల్లర్లతోకూడిన ప్రతి మోటారు లేక స్టీముబండికి 100

2 టన్నులు లేక ఎక్కువ బరువును మోయుటకై నిర్మింపబడిన న్యూమాటిక్ ట్రైల్లర్ల కల ప్రతి మోటారు లేక స్టీము బండికి 75

కువను లేక గట్టిరబ్బరు ట్రైల్లర్ల కల ప్రతి ట్రైయిలరుకున్న బాస్తీచార్జి 75

న్యూమాటిక్ ట్రైల్లర్ల కల ప్రతి ట్రైయిలరుకున్న బాస్తీచార్జి 50

1 టన్ను బరువును లేదా 2 టన్నులకంటె తక్కువ బరువును మోయుటకై 75

నిర్మింపబడిన ప్రతి మోటారు లేక స్టీము బండికి

ప్రతి ట్రాముకారుకు 50

15 లేదా ఎక్కువమంది మనుష్యులను తీసుకొని పోవుటకు నిర్మింపబడిన ప్రతి మోటారుకున్న లేక చారుబాంకుకు 200

15 మంది మనుష్యులకు తక్కువయు 7 గురు మనుష్యులకు యెక్కువయు తీసుకొనిపోవుటకు నిర్మింపబడిన ప్రతి మోటారు బస్సు లేక చారు బాంకుకు. 150

7 గురు మనుష్యులకంటె ఎక్కువ కానట్టిన్ని, 3 గురుకంటె ఎక్కువ యొట్టిన్ని మనుష్యులను తీసుకొని పోవుటకు నిర్మింపబడి అడ్డకు కట్టబడు ప్రతి నాలుగు

చక్రముల మోటారు బండికి. 75

7 గురు మనుష్యులకంటె ఎక్కువ కానట్టిన్ని, 3 గురుకంటె ఎక్కువ యొట్టిన్ని మనుష్యులను తీసుకొని పోవుటకు నిర్మింపబడి అడ్డకు కట్టబడిన ప్రతి నాలుగు చక్రముల మోటారు బండికి 85

3 గురు లేదా అంతకంటె తక్కువ మంది మనుష్యులను తీసుకొనిపోవుటకు నిర్మింపబడిన ప్రతి నాలుగు చక్రముల మోటారు బండికి. 25

ప్రతి మోటారు ట్రైసిక్లుకున్న, ప్రతి మోటారు ట్రైసిక్లుకున్న, సముదాయకారు (ప్రక్కబండి) ఉండినను సరే లేకపోయినను సరే 15. ఒక బంతువుచేగాని లేదా యెక్కువ బంతువుల చేగాని లాగబడుటకు నిర్మించియుండు నాలుగు చక్రములబండి

ప్రతిదానికి 10. ఒక బంతువుచేగాని లేదా యెక్కువ బంతువులచేగాని లాగబడుటకు నిర్మించియుండు రెండు చక్రములబండి

ప్రతిదానికి 5. ఇతర బయటికి లేక ట్రైసిక్లు ప్రతిదానికి 2. ట్రైల్లర్ వెంట్రుకలకు లేదా గోకార్లు కాట్టి చేరే ప్రతిబండికి 3. ప్రతి ఏనుగుకు 12 ప్రతి బంటెకు 6. 12 ట్రైల్లర్ బాడు గురు తక్కువగాని ప్రతి గుర్రమునకు లేక కంచరగాడిదకు 6.

12 ట్రైల్లర్లకంటె తక్కువ పొడవు గల ప్రతి గుర్రమునకు లేదా కంచరగాడిదకు 2. ప్రతి ఎద్దుకు, వృషభమునకు, దున్నపోతుకు గాడిదకు లేదా కక్కకు రు.1.

5 వ మద్యము, 1 వ భాగములోని 5 (బి) విధియొక్క సవరింపు.

4. (1) అసలు ఆక్టుయొక్క 5 వ మద్యము, 1 వ భాగములోని 5 (బి) విధికి కడపట, ఈ క్రింది మాటలను చేర్చవలెను:—

"మునిసిపలు తాచేతారులకు అమ్ముటకొరకు ఆహార పదార్థములయొక్కయు ఇతర ఆవసర పదార్థములయొక్కయు కొనుబడియును;"

"వివరణము:—ఈవిధియొక్క కార్యమునిర్వహించు, జీతము అనుమాటలో కాన్పారేషను వారిచే ఏదైన ఇవ్వబడియున్న యెడల జీతము అంతకు లేక ఒక భాగమునకు బదులుగా కాన్పారేషనువారు అప్పగింపును నిర్ణయించగలట్టి ధరలకు కాన్పారేషను వారివద్దనుండి వస్తువులను కొనుటకొరకు వస్తురూపమున జీతము చెల్లుబడుటకు పుచ్చుకొనుటకుగల హక్కు చేయను."

(2) అసలు ఆక్టుయొక్క 5 వ మద్యము, 1 వ భాగములోని 10 వ విధికి కడపట నీక్రింది మాటలను చేర్చవలెను:—

"లేదా నుండియుతర అసాధారణపు ఖర్చులైన చేయవచ్చును."

ఆర్. రామచంద్రరావు, గవర్నరు మెంటు సెక్రటరీ, లా (రెజిస్ట్రేషన్) డిపార్టుమెంటు. (పోర్టు సెంటుబార్న్ X కెటు)

ఎందుకీ పెనగులాట!

ఆనందాచార్యము నడించిన కీర్తిగన్నగారిదని ప్రభుత్వమువారు, దెబ్బత్రుచున్నారు. బ్రాహ్మణేతర నాయకులకుని జస్టిస్ వర్గమువారు, పాల్గొనుచున్నారు. కాంగ్రెసు సంఘము వారు పన్నుల నివ్వకుటచే ఉద్ధృతములగునని కాంగ్రెసు పార్టీవారు జవా బొందుచున్నారు. ఇందలి సత్య మెట్లున్నను, ప్రతిష్టకై వెనుగులాట తెట్టున్నను ప్రభుత్వమువారియొక్క జస్టిసు వర్గమువారియొక్క చర్యలు ఆనందాచార్యుల తత్వమును ప్రజల మనస్సులలో గాఢముగా నాలుగునుట్లు చేసినదిమాత్రము నిజము ఎవరును ఉద్ధృతమును నసింప జేయజాలరు. నసింపబోయి. సత్యవాది.

డిప్యూటీ పొందిన ఆయుర్వేద చికిత్సలకు, చెన్నపురి S. K. P. D. ఆసుపత్రియందు ప్రధాన డాక్టరు, నిఖిలభారత ఆయుర్వేద విద్యా పీఠ విద్యార్థి శ్రీలురుగాను నుండు (3497) ఆయుర్వేద భూషణ

పండిత యం. దొరైస్వామి అయ్యంగార్, A. K. A. C. వారి

ఆయుష్వరసాయనమ్ బలవర్ధకమగు దివ్యాపదము

ఆయుష్వరసాయనమ్, రక్తకోశకము, ఒడస్యము, హృదయము, బల్యము, వృష్యము, మేధస్యము, ప్రసవము, ఉద్దీపనము మొదలైన విశేషగుణములు ఈ ఒక "ఆయుష్వరసాయనమునకు" కలదు గనుక పొందుకోగము, చరిత్రయు మొదలైనవి వ్యాధులచేరే వచ్చు బలహీనత, రక్తహీనత, పక్షవాతము, హృదయరోగములు, తుయరోగము, ధాతునష్టము, ఉన్నాదము, మలబంధము, అశీర్గము ఈ వ్యాధుల నిశ్చయముగ నివృత్తియగును. స్త్రీలు గర్భము ధరించియుండునపుడు ఆయుష్వరసాయనము కొంతకాలము క్రమముగ నేవించిన తల్లికిని గర్భమునకున్న చాల బలము కలుగును. ధాతువుల్లి కలిగించును. బలహీనమైన బాలురకు ఆహారములతో ఇచ్చుటకు మిక్కిలి యుపయోగమైనది ఆయుష్వరసాయనము. చర్మ రోగములను హరించును. సగవ్యాధులకు ఇతే శ్రుతము ద్వేషధము మేహరోగులకు ముఖ్యసాధనము. సీ|| 1-కి 2-0

ఆయుష్వరసాయనమ్, 7. ఆదియప్ప మొదలివీధి, వేవేరి, మదరాస్.

హనుమంత రాయనిధి

ఇంకరకు బాతిగాక, ఈ విగ్రహ సుదహరించినవారు చందాల నొసంగిరి.

మచిలీపట్నం

వేమూరి చిన్నయ్యరావుగారు 100, దర్గా శివరామ కృష్ణరావుగారు 100, అవ్వకృష్ణమూర్తిగారు 100, కృష్ణమూర్తిగారు 100, జి. వి. రత్నంగారు 5 విజయనగరం కాతే జి విద్యార్థియొకరు 2 డి. కాశ్యపరావురు 2.80, సూరేష్ వంశదేవ 10.

గుంటూరు

గోవిందరాజుల శ్రీనివాసరావుగారు 100, నడింపల్లి నర సింహారావుగారు 100, జి. రామనాథయ్యగారు 200, జేక రాజు హనుమంతరావుగారు 20, వేపా శుభ్రాచార్యంగారు 100, పత్తి శ్రీనివాసరావుగారు 50, వి భట్ట నూర్యనారాయణగారు 50, లక్ష్మీరాజు బాలకృష్ణరావుగారు 25, మల్లికార్జున సాంబశివరావుగారు 100, మాచిరాజు శ్రీకాంత్ గారు 10, కే. యస్. నీలరత్నంగారు 1 రు. భీమవరం జి అప్పారావు యూనియన్ 15, మొత్తం 4695-3-0.

భా. ప. సీతారామయ్య

హాజీయాత్

యాత్రకులను తాబీతు హాజీయాత్ కిసికొని పోవుటకు ప్రతి 10 లేక 15 దినముల కొకమాత్రం. బొంబయినుండి కరాచివ్యారా టర్నల్ మారిన కంపెనీవారిచే యాత్రానా వలు రెగిసరించునది యాత్రకు ఐన్నయెడల నడంపబడును. స్త్రీయరుల హేతులు ముందు తెలుపబడును. తనదారి కట్టు యాత్రకుడ తెలుపబడినది:—

Table with 2 columns: రానుపోను భోజనమునహా, పోను భోజనమునహా. Rows include 1 వ తరగతి, 2 వ తరగతి, సిలూన్ హాలు, డెక్కు.

రాబోవు శతాబ్దంలో జరుగబోవు 'రాష్ట్ర'భాష (పాఠ విక పరీక్ష) కు ఈ శతాబ్దములు నియమింప బడియున్నవి:

- 1. బాలబోధిని, 2. హిందీకి జపానీ పుస్తక, 3. హిందీకి జూనెరి పుస్తక, 4. బాలకథాకహన. 'ప్రవేశిక'రీతి ఈ శతాబ్దములు నియమింపబడియున్నవి. ౧. బాలరామాయణము, ౨. తిలీకాశ్రీ ముందరి, 3. మిలన్, ౪. హిందీ గ్యుజోధిని.

ఆయిలు ఎంజినులు

రెండు 3 1/2 హెచ్. పి. హారన్స్ ఆయిలు ఎంజినులు (వాడినవి) అమ్మకమున కున్నవి. ఎంజినులు బాగా పనిజేయుచు మంచిస్థితియందున్నవి. 16 అడుగుల పాప్టింగు, రెండు పుల్లీలు, పెద్ద నూనెతోట్టి, 2 1/2 అంగుళములు పంపు సహా విక్రయింపబడును. కావలసినవారు వెంటనే చూచుకొని ధరను నిర్ణయించుకొనవచ్చును.

చిరునామా ఆంధ్రపత్రిక 7, తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు.

Advertisement for Ayurvedic medicine with decorative border. Text includes: ఆయుష్వరసాయనమ్, బలవర్ధకమగు దివ్యాపదము, ఆయుష్వరసాయనమ్, రక్తకోశకము, ఒడస్యము, హృదయము, బల్యము, వృష్యము, మేధస్యము, ప్రసవము, ఉద్దీపనము మొదలైన విశేషగుణములు ఈ ఒక "ఆయుష్వరసాయనమునకు" కలదు గనుక పొందుకోగము, చరిత్రయు మొదలైనవి వ్యాధులచేరే వచ్చు బలహీనత, రక్తహీనత, పక్షవాతము, హృదయరోగములు, తుయరోగము, ధాతునష్టము, ఉన్నాదము, మలబంధము, అశీర్గము ఈ వ్యాధుల నిశ్చయముగ నివృత్తియగును. స్త్రీలు గర్భము ధరించియుండునపుడు ఆయుష్వరసాయనము కొంతకాలము క్రమముగ నేవించిన తల్లికిని గర్భమునకున్న చాల బలము కలుగును. ధాతువుల్లి కలిగించును. బలహీనమైన బాలురకు ఆహారములతో ఇచ్చుటకు మిక్కిలి యుపయోగమైనది ఆయుష్వరసాయనము. చర్మ రోగములను హరించును. సగవ్యాధులకు ఇతే శ్రుతము ద్వేషధము మేహరోగులకు ముఖ్యసాధనము. సీ|| 1-కి 2-0 ఆయుష్వరసాయనమ్, 7. ఆదియప్ప మొదలివీధి, వేవేరి, మదరాస్.

పాతావరణస్థితి

1922-వ సంవత్సరం మే నెల 19-వ తేదీ వారము.

జిల్లా ముఖ్య నగరములు	ఆంధ్రప్రదేశ్	ఆంధ్రప్రదేశ్	ఆంధ్రప్రదేశ్	ఆంధ్రప్రదేశ్	ఆంధ్రప్రదేశ్
	౧౯౨౪	౧౯౨౪	౧౯౨౪	౧౯౨౪	౧౯౨౪
విజ్ఞానరాయణ సా. ౧౯౨౪	87.1	72.2	1.50	13.97	...
హైదరాబాద్	89.8	79.1	...	15.69	11.20
సిద్ధిపేట
దేవండు	89.6	78.8	-0.08	3.92	6.11
సాగరం	91.1	82.5	...	0.82	3.34
గోపాలపురం	89.9	81.2	...	0.18	1.89
కామారెడ్డి	96.2	70.3	...	2.83	2.89
విశాఖపట్నం	90.2	81.7	...	0.6	1.96
కాకినాడ	92.4	81.5	...	0	1.28
మచిలీపట్నం	91.8	78.7	0.65	0.65	1.13
గుంటూరు	96.0	74.6	0.49	0.97	1.82
నెల్లూరు	96.2	79.3	...	0.80	0.69
మద్రాసు	92.1	76.6	...	0.16	1.07
కడప	92.1	75.4	0.03	0.03	0.95
నాగపట్నం	91.9	77.6	...	2.80	1.54
పాపిరెడ్డి	91.8	79.5	...	0.9	2.23
ప్రొద్దుటూరు	90.0	76.0	0.34	7.77	...
కొత్తూరు	87.7	75.4	0.66	27.41	16.76
తిరువేంద్రం	87.1	77.8	0.18	8.64	7.88
కొచ్చి	84.8	75.6	0.03	16.55	9.35
కామారెడ్డి	84.2	74.8	0.08	7.93	7.10
మంగళూరు	90.2	77.4	0.75	7.16	2.85
మేనేర	82.6	61.5	0.93	10.21	4.90
కామారెడ్డి	91.6	73.1	0.93	1.97	0.68
రత్నం	90.5	72.7	1.09	1.11	...
బొంబాయి	91.3	82.3	...	0	0.05
మైసూరు	102.2	77.6	...	0.41	1.41
రైచూరు	100.8	80.7	...	0.70	1.09
అనంతపురం	101.3	76.6	...	0.23	1.69
బళ్లారి	102.8	76.7	...	0.85	1.74
కర్నూలు	104.2	80.9	...	0.20	1.20
కడప	105.8	78.2	0.16	0.66	1.28
హన్మంతపేట	89.2	65.1	0.53	7.66	4.94
బెంగళూరు	90.3	67.9	...	4.26	3.45
కొడవరెడ్డి	64.7	53.2	0.05	10.41	8.35
కడప	69.7	53.4	0.50	5.90	7.40
కొయ్యలపేట	91.0	70.0	0.12	2.96	2.89
కర్నూలు	93.8	77.8	...	0.60	2.76
నెల్లూరు	92.5	72.0	0.49	7.76	5.00
తిరుచనాపల్లి	95.1	72.0	0.39	6.21	3.57
పరమపూర్	94.8	74.8	...	2.07	3.03
మధురై	91.8	74.4	0.15	4.82	4.03
కడప	4.89	3.59

కర్నూరు పట్టణము, దక్షిణము పశ్చిమతీరము భాగములందు మట్టము స్వల్పము. మిగిలిన ప్రదేశములందు దక్షిణము, గోదావరి మైసూరులం తక్కువ. మిగిలిన ప్రదేశము దక్షిణము. దక్షిణము పర్వత ప్రాంతములందు వేడిమియును, చుట్టుల తేలు. మిగిలిన ప్రదేశములందు తేలు. గుంటూరు 49, చిలిపట్నము 65, కడప 15, మంగళూరు 75, మేనేర 83, హన్మంతపేట 53, నెల్లూరు 88, 1.09 తేలు. ప్రదేశము 1.17 అంగుళములు వర్షముగలదు. ఎక్కువ మార్పులు తేలు.

ఎస్. ఆర్. యు. సామయ్య.

వాతావరణ కార్యదర్శి.

సరిహద్దుల రాష్ట్రపు విచారణ సంఘమువారు కోహిలు నందు సాక్ష్యము పుచ్చుకొనుచున్నారు. కోహిలు స్వాధీనముల పక్షమున సాక్ష్య మిచ్చుచు స్వాధీనపరిపాలన విషయములందీ రాష్ట్రమును పంజాబుతో చేర్చుట యుక్తమని ఇరువురు స్వాధీనములు చెప్పిరి. ప్రస్తుతపు ఏర్పాటులు తృప్తికరముగ నున్నవని పీఠ ఆలంపకారు సాక్ష్యమిచ్చిరి.

మంత్రులు : ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యము

మేము "రాష్ట్రీయ ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యము" అను పేరిక క్రింద మొన్న నొక సంపాదకీయ వ్యాసమును వ్రాయుచు, అందు, మద్రాసు మంత్రులు భూలోపముచే కార్యసాధనమును తమ కాలములో నేమియు చేయజాలక, రాబోవు యెన్నికల సమయమున భారత ప్రభుత్వమును నిందించవలసి వచ్చుననియు, యిందులకు తరణోపాయము రాష్ట్రీయ ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యమే యని తెల్పదగినయో మా యభిప్రాయమును చెల్లించుచుంటిమి. మానీషిమగు జట్టిమూర్తికి యీ మా భావనాచరణ తనప్రియులకు మంత్రులను దూషించుటకు భావించుచున్నది. అందులకు కారణము గూఢముగ నుండి విశదపరచ బడలేదు. ప్రశంసనీయమగు పక్షాభిమానముతో నెటుల వ్రాయుచున్నది:

"ప్రజలు తమయందుంచిన విశ్వాసమున కనుగుణ్యముగ నిదివరలో నెంతయో జేసియుండటచే మంత్రులు యేమాత్రమును సిగ్గుపడ నవసరము లేదని వారు స్వాభావికముగ వాదించవచ్చును. ఏవిషయమునందైన వారు అనుకోనినం: పనిజేయ లేకున్నచో, అదివారి కప్పుగాదు అది గొప్పబాధ్యత నొసంగి, భూములములేక బోవుటచే గౌరవ సాత్రములకు కార్యముల జేయలేని స్థితిలో ను: విన, సంస్కరణలకు లభింపు. సంస్కరణముల బనిజేయించుటలో యెక్కువగ పోరాడి, స్వంత్య ప్రభుత్వ విధానమును వాదించి సరిగ్గ పరిక్షించి: విన: దే రాష్ట్రమైన గలదా యని వారడుగవచ్చును. కార్యనిర్వాహక సంఘముతో గూఢముజేసి, యెన్ని పక్షములున్నను జన సామాన్యము:కు మంచి జేయుటకు, మద్రాసు మంత్రులవలె సంస్కరణములను బనిజేయించిన మంత్రులెక్కడనున్నారు?"

అయితే దీనిబట్టిమాడ, మంత్రులు కొలదిమాత్రము కార్య సాధనము జేసినది మేమునటుయే నిందావాక్యముయెను గాబోలు. మేము జెప్పినకారణము, డబ్బు ఒత్తిడిచే నిట్లండవలసి వచ్చె ననది సాధారణముగ సర్వసమ్మతమనిదలంచితిమి. క్రిందటి శనివారము ౨౮ శంకరజ్ఞనాయకుగారుగూడ యట్లుచెల్పి యుండిరి. "తమ స్వాధీనము:గా తగినంత డబ్బులేక బోవుటచే మంత్రులు ప్రజాసత్తి కాళిల: సంస్కృతికముగ మనజేయించలేక పోయిరి సాధారణము: గుర్తింబడినది." ౨౮ శంకరజ్ఞనాయకుగారు యట్టి స్థితి సంభవించుటకు ఆర్థిక, పరిపాలనా స్వాతంత్ర్యము లేకపోవుచు కారణమని తమయభిప్రాయములలో చెల్పిరి. ఈవాదమునే మంత్రులు స్వీకరణమునకై, యెన్నికల యుపవ్యాసములలో ననుసరితురని మేము ప్రార్థనము చేసి భవిష్యత్తు చెల్లించుచుంటిమి. ప్రస్తుతమున్న మంత్రులు, యితర రాష్ట్రముల మంత్రుల కన్నగాని, వెల్లింగ్టన్ ప్రభుత్వము లకు కొక ర్లు నని యమించినచో వారికన్నగాని తీసిపోవువారు గారనియు సమానమగు సామర్థ్యమునున్న శాస్త్రానుసారము కార్యసాధనలో జూపిరిని మేమేమాత్రమును సందేహించము. రానున్న 18 మాసములలో మంత్రుల కాళిలనుండి చాల యుపయోగకరములగు విషయములను యూహించవచ్చును. ఏమిచెప్పినను వాదించినను మేము మొదలన్న సంకీర్ణము చాల దృఢమైనదియే. మంత్రులు కార్యసాధనము చేయజాలకపోవుట, వ్యక్తులకు గాని, పక్షమునకు గాని సంబంధించినది గాక సాంఘికవిధానమునకు సంబంధించియున్నది. ఆభివృద్ధి జెందరకెన్నచో పాలనావిధానము మార్పు జెందలయును. ఈ సంకీర్ణ మంత్రులు యెన్నికదారులకు చెల్లవలయును. 'జట్టి' పత్రికగూడ కాలమువచ్చినప్పుడు యట్లే వ్రాయునని మాకు విశ్వాసముగలదు. అటులగానున్నచో మేము వారికి గల యెన్నికలయందలి తల్లెజ్జానమును గూర్చి అంతగ మోచింపము. ౨౮ శంకరజ్ఞనాయకుగారు చెప్పినమాటలనే జెప్పుచు మంత్రు లిట్లు జెప్పెదరు: "దేశములో విద్యకును, శక్తి క్రమల యభివృద్ధికిని, ప్రజాశోభమునకును మంత్రులచే బాధ్యత యని పార్లమెంటువారు దేసించియుండిరి. వారి స్వాధీనము:గా నున్న భవము లాలక ఆయుధము నెఱవేకున్నచో, ఆ విషయమును పార్లమెంటుకును, యింగ్లాండు ప్రజలకును చెల్లి, వారి యుద్దేశములు భగ్నము లాయెనని తెలుపుడు జేయవలెను. ఇందులగూర్చి విచారణము ఆర్థికసరముగ గానించుచున్నది." మిమిదివరలో నూచించినటుల మంత్రులు రాష్ట్రీయ ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యమే కావలసిన సంస్కరణమని పోరాడి యెన్నికలలో విజయముందిరేని ఆవిచారణకు మిగుల బలముండును. ఇతర యెన్నిక ప్రదేశములలో మత పక్షాభిమానముండి అది రాజకీయములలో ముఖ్యంశముగ నుండుటచే, ప్రామా

శతరహితము రెండవసారి యెన్నికలలో విజయముండునని మేముభవిష్యత్తు జెప్పుచున్నాము. మూడుకారణములమాత్రము ఆ విషయమును అనుమాన గ్రస్తము జేయుచున్నది. మొదటి యెన్నికలలో సరియైన పోటీ లేక పోవుట యొకటి. ఇది వచ్చే యెన్నికలలో లేకుండునని మేముహించుచున్నాము. రెండవది రాజకీయములును, గాంధీ నిర్వాణములును విస్తారములై, యొకమై విశుద్ధముగ నుండుట రెండవది. వార్తాపత్రి:లో నెక్కువగల కలన రాజకీయ ప్రతి పక్షులకు లాభకరముగ నున్నను, ప్రామాశితర పక్షము యెంతవరకు జ్యేష్ఠపూరితమైనదో అది మూడవది. సాంఘిక ప్రజాశక్తియుయొక్క రాజకీయ విషయములలో యాభిప్రాయమును చెల్లించుట అమిత కార్యమైన గానిండు. మేము యీమాటలనుగ్రతులయొక్క ప్రాముఖ్యమును మాత్రము తీసివేయజాలము. వారి ప్రాముఖ్యతను త్రోసిపుచ్చవలెదము. వారిని లక్ష్యము జేసి నిష్ఠులములగ జేయత: ప్రభుత్వములను మిత్రభావముతో జేయకున్నచో జట్టి పక్షము రాజకీయముగ అనాచుకమగునని మేము చెప్పుచున్నాము. ఇప్పుడు మద్రాసు రాసనసభలో గొప్పప్రతిభయు రానున్నది. ఈసారి ప్రతిపక్షస్థానములు, సాంఘిక ప్రజాపక్షములులే నధిష్ఠింపబడును. జట్టి పక్షమువారు తమ రాజకీయ సాధనములను సరిజేసికొనవలయును. ఈ పనిని వారభ్యంతరలో ప్రారంభించెదరని మేము తలంచెదము. యువకులు యి:దుకు సిద్ధముగ నేయున్నారు. అయితే వారిని చిక్కబట్టి యున్నారు. అది తప్పు. (దేవులమొవ్వ పెను)

IN THE HIGH COURT OF JUDICATURE AT MADRAS.

O. P. No. 93 of '22.
In the matter of the Indian Companies' Act No. VII of 1913 & In the matter of the Ripon Press and Sugar Mill Co., Ltd.

Notice is hereby given that a petition for the winding up of the abovenamed Company subject to the supervision of the High Court of Judicature at Madras was on the 17th day of May 1922 presented to the High Court of Judicature at Madras by V Gopal Chetty and five others, contributories of the said Company and the said petition is directed to be heard on or after the 17th day of July 1922; and any creditor or contributory of the said Company desirous to oppose the making of an order for the winding up of the said Company under the above act shall appear at the time of hearing by himself or his counsel or vakil for that purpose; and a copy of the petition will be furnished to any creditor or contributory of the said Company requiring the same, by the undersigned on payment of the regulated charge for the same.

B. SOMAYYA.
Vakil for Petitioners.

IN THE HIGH COURT OF JUDICATURE AT MADRAS.

O. P. No. 94 of '22.
In the matter of the Indian Companies' Act No. VII of 1913 & In the matter of the Sabapathy Press Co., Ltd.

Notice is hereby given that a petition for the winding up of the abovenamed Company subject to the supervision of the High Court of Judicature at Madras was on the 9th day of May 1922 presented to the High Court of Judicature at Madras by K. Sabapathy Rao and nine others, contributories of the said Company and the said petition is directed to be heard on or after the 17th day of July 1922; and any creditor or contributory of the said Company desirous to oppose the making of an order for the winding up of the said Company under the above act shall appear at the time of hearing by himself or his counsel or vakil for that purpose; and a copy of the petition will be furnished to any creditor or contributory of the said Company requiring the same, by the undersigned on payment of the regulated charge for the same.

B. SOMAYYA.
Vakil for Petitioners.

నిర్బంధవిధాన విజ్ఞాపనము

ఖద్దరు ప్రచారము నలుపుడు!

20000 మంది భారతీయులు కారాగృహమునందున్నారు

కస్తూరిబాయి గాంధీగారి ఉద్బోధనము

దేవదాసు గాంధీగారి సందేశము

నెల్రలు ఖిలాఫతు కమిటీవారి తీర్మానములు

మహాత్ముని నిర్బంధదినము

కలకత్తా కారాగృహము ఖైదీల తిరుగుబాటు - ఒక ఖైదీ సాక్ష్యము

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

పాతూరు బాలసరస్వతమ్మగారి కేసు

శ్రీమతి కస్తూరిబాయి గాంధీగారి

ఉద్బోధనము

దేవదాసు గాంధీగారి నిర్బంధమునుండి శ్రీమతి కస్తూరిబాయి గాంధీగారు నవంబరు 20 వ తేదీకి నిర్బంధమున వ్రాయుచున్నది:-

"నా ఖద్దరు ప్రచారము కారాగృహమునందున్నాయి. అయినను భారతీయత ప్రభుత్వము 20000 మంది కారాగృహమునందున్నామని కాదు! కాదు! నేను కనకదాసు. భారత ప్రభుత్వము! దృఢపరికల్పిత అధికారము ఉన్నామనితో భారత ప్రభుత్వము సలహాను కారాగృహమునందున్న మనసందరులతో నైన చేరుదు. తెలుసు వారికి స్వేచ్ఛ యొనుండును."

దేవదాసు గాంధీ

గుజరాతు యువకుల కొనసాగిన సందేశము

కారాగృహమునకు పోవునపుడు దేవదాసు గాంధీగారు, గుజరాతు యువకుల కి క్రిందిసంకేత మొసగి:- "మిత్రులను గొప్పకార్యము చేయులరని కొన్ని సంవత్సరములక్రింద నాకు నమ్మకము లేదు. ప్రస్తుతము మీరు నాకు గొప్పనమ్మకముగలదు. మీరు ప్రశంసనీయుడు కృషి సలహానున్నాడు. ఈధర్మసంగ్రామమునందు మీ రంతమాత్రము వెనుదీయవద్దు. మీ శీలితము అదంబరరహితముగ నుండవలెను. అప్పుడే మీరు స్వరాజ్యమునకు ప్రహరణితులుగ ఖద్దరుయొక్క సాక్ష్యమును గ్రహించగలిగెదక.

అలహాబాదునుండి లక్నోకు మార్చబడుట

దేవదాసు గాంధీగారు అలహాబాదు కారాగృహము నుండి లక్నో కారాగృహమునకు మార్చబడితి.

ఖిలాఫతు కమిటీ కార్యసంఘము

పండిత నైసామాగారు సభ్యులుగ ఎన్నుకొనబడుట

నెల్రలు ఖిలాఫతు కమిటీ కార్య సంఘ సమావేశము బొంబాయిలో జరిగెను. కారాగృహమునందు కిత్తు ననుభవించుచున్న ముస్లిం బాజరు మోహనిగారి స్థానముగ ఆదికాలములో విడుదలకానున్న పండిత మోతీలాలు నైసామాగారు, కార్య సంఘ సభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి. మోరాజీగారి తైద్యసహాయము పొందుకొన్నందున, ఆయన బాధపడువారి సహాయార్థమై కొంతభాగము పంపుట యాదేశమని తీర్మానింపబడినది. నెల్రలు ఖిలాఫతు కమిటీవారు జూలై 15 వ తేదీ లక్నోలో సమావేశ మయ్యెదరు.

కలకత్తా కారాగృహము

ఖైదీల తిరుగుబాటు

మాజిస్ట్రేటువిచారణ

ఒక బెంగాలీబ్రేజీ, యాతిరుగ బాటువిషయము సాక్ష్యము తెలిపి ఆంధ్రకలసి తిరుగుబాటు కృతకమునని కొంతకాలముక్రింద తీర్మానించుకొనియుండిరిని చెప్పిరి. ఈసాక్షి పేరికను ప్రకటింపబడలేదు. ఇరదీనిధమున సాక్ష్యముచెప్ప:-

తిరుగుబాటు జరిగినదినము నేను కారాగారపు వైద్య కాలయందుంటిని. రాజకీయ ఖైదీలు యీ కారాగృహమునకు రామునపు ఇరద ఖైదీలందరు ఎట్టిఅల్లరులు చేయక కొంత స్వభావై యుండెడివారు. రాజకీయ ఖైదీలు వచ్చిన పిమ్మట సాధారణఖైదీలు కొంత అసంతృప్తి ప్రకటించుచుండిరి. రాజకీయ ఖైదీలకు మంచిఆహార మియ్యబడుచుండెను. సంఘభావము కనపరచి, ఆందోళనసలిపి, అల్లరిచేసిన మీకుమాడ మంచిఆహారము చక్కని సాకార్యము తియ్యబడునని రాజకీయ నిర్బంధులు సాధారణ ఖైదీలకు బోధ చేయుచుండెడివారు. ఇదికాక రాజకీయఖైదీలు, బాతీయవాడవాగ్రహత్రులను తెప్పించుకొని, చదువుకొని, వాటిని ఇరదఖైదీ కిచ్చుచుండెడివారు. ఈకారములవల్ల సామాన్య ఖైదీలయందు వికమత్తము కుదిరెను. వారు అధికారదలపట్ల అలక్ష్యముగ ప్రవర్తించుచుండిరి. కారాగృహభిక్షారులను లొంగొనెడినకలయినను నుత్తేజముతో కొన్ని పత్యాయములు ఖైదీలు ఆహారము ప్రయ్యోగములు మానివేయుచుండిరి. దీనివలన మాసాంతమునకు స్వరాజ్యము స్థాపింపబడుననియ, ఆదిరకాలములో గాంధీమహాత్ముడు కారాగృహములను ధ్వంసము చేసి నిర్బంధికు లందరిని విడుదలచేయుననియు, రాజకీయనిర్బంధికులు చెప్పుచుండెడివారు. కొంతమందిఖైదీలు నమ్మి కలసికొని, అల్లరి జరుగు నియు అందుకొరకు 'అన్ని ఏర్పాటులు చేయు దినవని, అల్లరి జరిగినదినము ఉదయమునాకు చెప్పితి. ఒక ఖైదీ ప్రార్థించుచుండగ వాడకు అరనిని కొట్టెను అసత్యపువార్త వ్యాపింపజేయుటకు ననియు, ఈ అసత్యపువార్తనే ఆధారముగ నైని ఖైదీలు తిరుగుబాటునర్చుటకు తీర్మానించుకొనెననియు కొంతమంది ఖైదీలునాతో చెప్పిరి కొన్ని సమయములందు వార్తలు ఖైదీలకు కొట్టుచుండెడివారు కాని అసత్యము నియమింతులైన ఎకర కొట్టలేదు. ఒక ఖైదీ ప్రార్థన చేయుచుండగ జనుదారు అరనిని కొట్టెననియు మరి యొక ఖైదీ ని ఒక వార్తకు గొంతుపిసికి చంపివేసెననియు, వార్తాప్రతికలము ప్రయోగం చేసిన యుక్తమనియు అందువల్ల ప్రజల సానుభూతి ఖయిదీల పక్షమున నుండునని నియంతులగారు నాతో చెప్పిరి. నేను వార్తాప్రతికల కట్టినసత్యపువార్తలపంపుటకు ప్రయత్నించలేదు.

ఇరదసాక్ష్యమును బలపరచుచు మరియొక బెంగాలీఖయిది సాక్ష్యముచెప్పెను. ఈవిచారణ 19 వ తేదీతో అంతమొదలున తెలియుచున్నది.

పాతూరు బాలసరస్వతమ్మ

50 రూప్యముల జరిమానా

నవరో చెల్లించుట

నూదూరు 4 వ మాజిస్ట్రేటుగారు 18 వ తేదీన పాతూరు బాలసరస్వతమ్మగారి కేసు విచారింపి 180 వ రెక్వజు అనుసరించి 50 రూప్యముల జరిమాన లేకున్న 7 దినములు సామాన్యకేసు విధిం చేసు. కాంగ్రెసు తీర్మానమునకు నడించి సరస్వతమ్మగారు జరిమాన చెల్లించనిని తెప్పిస. జరిమాన చెల్లించకయెడల కిత్తు అనుభవించుటయేకాక జరిమాన మాడ రహితము చేయబడునని మాజిస్ట్రేటుగారు హెచ్చరించిరి. అన్ని కష్టములను అనుభవించుటకు సిద్ధముగ నున్నానని సరస్వతమ్మగారు ప్రత్యుత్తరము సలిపిరి. సాయంకాలము 6/30 గంటలవరకు మాజిస్ట్రేటు కాయ కొని యుండెను గాని తాళము లేకపోయెను. కోర్టు వారు గోరి వచ్చుచు మాజి అగుటకు పూనుటకు ఇరదలయునని మాజిస్ట్రేటు కోరెను. సరస్వతమ్మగారు అట్లు పూనుటకు నిమ్మటకు పిలువెదనియు అట్లా నరేంద్రుని ప్రాతములమున వ్రాసి ఇచ్చుటకు ఎట్టి అభ్యంతరము లేదని చెప్పిరి. మాజిస్ట్రేటుగారు రంజులకు అంగీకరిం పక సరస్వతమ్మగారిని కారాగృహమున కంపుటకు తీర్పించిరి. రాత్రి 8 గంటల కిమికారాగృహమునకు తీసికొని పోయెను. ఆపె 4 సంవత్సరముల రహితముగలిగి, తల్లివద్ద యుండుటకు పిలువెదయెను. అప్పుడే రాజుచు పోయెనవలెను సాసంజరు బండి నిగవచ్చిన ఒక ఉదార నృపదయకు యీ విషయము నన్నిటిని తెలిసికొని మనకు కడుగుటచే జరిమాన చెల్లించెను. సరస్వతమ్మగారు రాత్రి 9 గంటలకు కారాగృహము నుండి విడుదల చేయబడిరిని నెల్లూరునుండి యం. శ్రీరాములుగారు మాకు తెలివార్త పంపుచున్నారు.

గాంధీ మహాత్ముని నిర్బంధదినము

మే 18 వ తేదీ గాంధీ మహాత్ముని జన్మదిన మగుటచే కలకత్తా యందలి అసహాయ వాదులు మహాత్ముని ఆయురారోగ్యముల కొరకు డిడవాన ప్రార్థనలతో ఆదినము గడపిరి. కాంగ్రెసు సభ్యులు పాటలు పాడుచు వీధుల వెంటబెరిగి తిలకు స్వరాజ్యనిధికి విరాళములు విసూలు చేసిరి.

మూర్తి వేట

మావలాల దృఢనిశ్చయము

ఈనెల 12 వ తేదీన మూర్తి సమీపముననున్న బోర్లాను గ్రామమునందు 400 మరణాలు సమావేశమైరి. రెనడె, జొగ్గకరు, మొదలగువా రుపస్థితింపిరి. ఈ సమావేశమున మావలాలందరును తమపట్టుదలను చివరవరకు కొనసాగించెదమని యు యెట్టి బాధలనై ననుభవించెదమనియు ప్రతిజ్ఞలగావించిరి.

గత కనివారమునాడు సా 4 గం 30 నిగి ఒక తెగ సత్యాగ్రహము నామ కట్టప్రవేశమునకు జని త్రవ్వబడిన గోతులను పూడ్చుటకు ప్రారంభించిరి. ఒకసాపుంకుకే కంపెనీ అధికారులు పోలీసుదళమును అధికారులను వెంటబెట్టుకొని రంగమునకు జరుగెంచిరి. పోలీసులు సత్యాగ్రహుల నామములకు వ్రాసుకొని 14 సత్యాగ్రహులను మావలాలను అరెస్టు చేసిరి. తిరిగి మేజిస్ట్రేటుగారు దీనుకొనిపోయి బామినామిద వరతిపెట్టి. తరువాత మావలాలందఱు సత్యాగ్రహ మండపమునకు వచ్చిరి. 15 వ తేదీన 14 సత్యాగ్రహుల కేసులు విచారణకు వచ్చును. దేవరావు దేశముఖు అనునొక సత్యాగ్రహి జబ్బుతో మండపమునందు పండుకొనియుండగా నొకవారంటుక్రింద బలవంతముగా నాకడు లాక్కొని పోయెడక.

రాజ్యపరినిధిగారిచే స్థాపింపబడిన టర్కీ ఆనాథులనిధికి తెలంగాణ ప్రాంతమునందలి మహాత్ములయు 2500 రూప్యములు విరాళము సందిరి.

సి. వి. డి. హెడు కాన్సుటేబిలు గులూరు రూఢానిగారు బొంబాయిలో గ్రాంటుకోడు రైల్వే స్టేషను వద్ద 11 మంది పటానముల మోచి అనుమానమునై వారి కన్నులను పరీక్షించెను. అందు ఒకరువునద్ద రెండు పిస్తోలు 50 మందుగుం డుండెను. రైల్వేస్టేషన్ పోవుటచే వారు నిర్బంధించబడిరి.

దొంగ తంతి మనియార్డరు

వివరములు

కొన్ని దినముల క్రిందట డక్కాజిల్లా మానికుగంజు సబ్ డివిజనునందు కొంతమంది మిగుల సాహసముతో దొంగ తనముగ తంతివార్తల సంపుటకు ఏర్పాటు లొసర్చుకొని, దొంగ తంతిమనియార్డరును పంపుచుండిరియు, వారు పారిపోయిరిని యు ఒక తంతివార్త ప్రకటింపబడినది. అందునకు సంబంధించిన యీ క్రిందవివరము ప్రకటింపబడినవి.

జనవరి 26 వ తేదిన డక్కాజిల్లాలో కంచనపూరు, మానికు గంజు స్టేషనులు మధ్య తంతి తీగలు ఇన్స్ పెక్టు చేయబడినవి. అప్పుడు అచటనున్న పోలీసులో ఒకగుడిసెలోనికి యీ తంతి తీగలు తీసికొనిపోయినదియు అచటనుండి తంతివార్తలు పంపుటకు గ్రహించుటకు తగు ఏర్పాటులు చేయబడినట్లు, ఇన్స్ పెక్టు తెలిసికొనెను. ఇన్స్ పెక్టు గుడిసెపైపునకుపోగ, అగుడిసె నుండి ఇరువురు తప్పించుకొని పారిపోవుచుండిరి. ఈ వివరము లన్నియు కంచనపూరు పోస్టుమాస్టరుగారికి తెలుపబడినది వారు పోలీసు అధికారులకు అన్ని వివరములు చెప్పిరి.

కంచనపూరునుండి ప్రాణ కృష్ణరాయగారు, గౌహతి వాస్తవ్యులగు నురేంద్రమోహన దత్తుగారికి 850 రూపాయలకు 17 తంతి మనియార్డరు పంపినట్లు గౌహతి పోస్టుమాస్టరుకు జనవరి 25 వ తేదిన తంతివార్త చేరెను. పోస్టుమాస్టరుకు కొంచెము సందేహము కలిగెను. డక్కా పోస్టుమాస్టరును ప్రశ్నింపగా కంచనపూరునుండి రూపాయలు రాలేదని ప్రత్యుత్తర మివ్వబడినది. అందుపై మనియార్డరు బట్టాడ చేయుట ఆశుపడినది. వెనుకటిదినము నురేంద్ర మోహనదత్తు గారికి 24 రూపాయలు తంతి మనియార్డరుకొకటి బట్టాడచేయ బడినది. ఇది దొంగ మనియార్డరుని వెనుక తెలియవచ్చెను. ఈ మనియార్డరు చేరగానే నురేంద్రుడు ప్రాణకృష్ణరాయగారికి క్రింది తంతివార్త పంపెను.

“సరుకులు తయారగు నున్నవి. తక్షణమే రూపాయలు పంపవలెను.” అందుపై ప్రాణకృష్ణు డీ క్రింది విధమున తంతి వార్త పంపెను: “నీతంతివార్త అందినది. బధిరపూరును సాంపిలు లతో రేపు పంపవలెను.” మరుసటిదినమే 8350 రూపాయలకు 17 తంతి మనియార్డరు పంపబడినది.

మార్కెటు లేదు.

జనవరి 24 వ తేదిన కంచనపూరునుండి బోలనాథబోసు గారు పలామబలివాస్తవ్యులగు కరకుచంద్రరాయగారికి ‘మార్కెటులేదు తక్షణము తెలుపవలయు’ని తంతివార్త పంపెను. కరకుచంద్రుడు ‘లేదు 80 రూపాయలు. 200 ముందుల సిద్దముగను న్నవి. వైకముపంపేదీ’ అని ప్రత్యుత్తర మొసగెను. 25 వ తేదిన బోలనాథుగారు ‘సరుకులు సిద్ధముగ నుంచుము. రేపువైకము పంపుచున్నాను.’ అని తంతివార్త పంపెను.

అని తంతివార్త పంపెను. మరుసటిదినము 235 రూపాయలు తంతి మనియార్డరు బట్టాడ చేయబడినది. ఈవిషయమై వివరములను పరిశీలించగ ఇది దొంగ తంతి మనియార్డరుని తేలికది. 28 వ తేదిన కరకురాయగారికి ఒక బాబువచ్చెను. ఆబాబును బోలీసువారు తీసికొని మాచిరి.

బాబు

“నీవు పంపిన రెండు తంతివార్తలు చేరినవి. మనము అనుకొనినది యీదినము. శుక్రవారము మధ్యాహ్నము 12 గంటలలోగ రావచ్చును. హెం ఎచట నున్నాడు. నీవద్దనున్న సామానులను బాగ్రత్త నుంచుకోవలెను.”

పలసబరి పోస్టుమాస్టరును విచారించగ బోలనాథ బోసుగారు కొన్ని మాసములనుండి ‘వసుమతి’ వారపత్రిక తెప్పించుకొను చుండెననియు, 4 మాసములు కరకుగారు నెంకొరర్తకుని వేసముతో అచ్చట తిరుగుచుండిరినియు అప్పుడు వారు ‘వసుమతి’ దినపత్రికను తెప్పించుకొనుచుండి అనియు, ఈ రెండు పత్రికలను కరకుగారు తీసికొనుచుండిరినియు తెలియవచ్చెను.

“హెం”

వై బాబునందు హెం అను పేరు ఉడవారింపబడినది. ఈ క్రింది విషయములను గమనించిన యీ పేరు అర్థము తెలియును.

జనవరి 24 వ తేదిన దీనానాథరాయగారు కంచనపూరు నుండి కాటానునందలి ప్రత్తివర్తకులగు హేమానాథ కంపెనికి చేరిన ముకుందరంగగారికి యీ క్రింది తంతివార్త పంపిరి. మార్కెటుధరను అనుగరించి 50 చేలుల ప్రత్తి కొనవలెను. ఎంతైనా తక్కువ కొనుగో తెలుపవలెను.

“25 వ తేదిన యీ క్రిందివిధమున ప్రత్యుత్తర మంపబడి ను. చేలు ఒకటింటికి 185 రూపాయలు. పదిచేలరూపాయలు పంపవలెను. రేపునరకు కొనుచున్నాను” మరుసటిదినము 600 రూపాయలు 17 తంతి మనియార్డరు పంపబడినది. అభిలాషుడు బొంబాయికి బయలుదేరినాడు. సరుకులు అతనితో పంపవలెనని ఒకతంతివార్త పంపబడినది. కాటాను చిన్నగ్రామ మగుట చే ఇన్ని తంతిమనియార్డరు బట్టాడా చేయుటకు అవసరమగు వైకము లేకపోయెను. హేమానాథురను నుండి వైకము తెప్పించ వలసినవచ్చెను. ఇంతలో డక్కా పోస్టుమాస్టరుగారు మనియార్డరును బట్టాడా చేయవద్దని తంతివార్త పంపెను. అందుపై వైకము బట్టాడా కాలేదు.

ప్రత్తివర్తకము

ఈవిషయమై వివరములను విచారించగ ఇరువురు రెం గారిలు (అందు హేమానాథు అనువా దొకడు) నాగపురమునందలి కత్తితరగిరి నలూరాం చందుగారికి సందర్శించి రనియు, కంచనపూరునందలి నువ్రసిద్ధవర్తకులగు దీనానాథ రాయగారి ఏజంట్లు అని వీరు చెప్పకొనిరినియు, ప్రత్తి ఆరంభమందు కొనుటకు వచ్చునట్లు ప్రకటించుకొని రని పోలీసువారు తెలిసికొనిరి. హేమానాథుడు కొన్ని దినములు సలూరాచందుగారి గృహము నందుండిరి. హేమానాథ గారికి జనవరి 7 వ తేదిన పదిరూపాయలు తంతిమనియార్డరు వచ్చెను. 10 వ తేదీ హేమానాథుడు కలకత్తాకువెళ్లి 24 వ తేదిన తిరిగివచ్చెను. ప్రత్తికొనవలయుననియు ఎంతవైకము కావలయునో తెలుపు మని దీననాథరాయగారు హేమానాథునకు 24 వ తేదీ తంతివార్త పంపిరి.

పోలీసువారు యీ హేమానాథుడను నిర్బంధించుటకై తగు ప్రయత్నములు చేయుచున్నారు. ఇంకను ఎవరు పట్టు పడలేదు.

నిందితుల వివరము

- (1) గౌహతి పలసబరి గ్రామమునందలి నిందితులు:- నురేంద్ర మోహనదత్తు, యన్. సి. రే. (2) కంచనపూరునందు దొంగ తంతిఅధీను పెట్టిన వారు:- రాంమోహనదీ ఒక మహమ్మదీయుడు, 80 సంవత్సరముల వయసుగలిగినవారు మరి ఇరువురు. (3) హోటలు దొంగలు హేమానాథుడు. ముప్పదిసంవత్సరముల వయసుగల మరియుక రంగదేవుడు.

టిక్కెట్లు లేకుండ ప్రయాణము చేయుట

168 మంది అరెస్టు చేయబడుట

కొన్ని దినములనుండి కలకత్తాకు సంబంధించిన, లోకలు బండ్లలో అనేకులు టిక్కెట్లులేక ప్రయాణము చేయుచుండిరి. 17 వ తేదిన రైల్వే టిక్కెట్టుకలెక్టరు కొంతమంది ప్రయాణికులను టిక్కెట్లు అతుకగ వారు వెబడి కొట్టిరి. అందుపై 18 వ తేదిన పోలీసువారు సార్జంట్లు హవురాస్టేషను ప్లాటుఫారము కాపలాకాయనట్లు ఏర్పాటు చేయబడినది. రైల్వేఅధికారులు ప్రయాణికుల టిక్కెట్లను సరిచూచుట ప్రారంభించిరి. మొత్తమున 168 మందికడ టిక్కెట్లు లేకుండెను. వీరిలో ఇరువురు ఆంగ్లేయులు ఒక ఆంగ్లేయస్త్రీ యున్నారు. మాజిస్త్రీలు యీ కేసు విచారించి కొంతమందికి రెండురూపాయలు కొంత మందికి ఒకరూపాయి జరిమానా విధించిరి.

దేరాఘాను ముస్సోరి ఎరెక్టరు ట్రాంబే నిర్మాణమునకు సంయుక్త రాష్ట్రముల ప్రభుత్వమువారు అనుమతి యొసంగిరి.

శ్రీమయిలవరం

పాలభారతీ సమాజమువారు

బెడవాడ నాటకశాలలో

ఈ నెల 20 వ తేదీ వనివారం రాత్రి

సావిత్రి నాటకమును

ప్రదర్శన మొనరింతురు.

పురుషులకు: యూ 3, 2, 1, 0-8-0 టిక్కెట్టు:— స్త్రీలకు: ,, 2, 1, 0-8-0

కొ. పట్టాభిరామయ్య,

కార్యదర్శి.

స్థానిక వార్తలు

మహాత్ముని చిత్రపురు:— గాంధీ మహాత్ముడు జెయిలులో నున్నట్లుల చిత్రపురును అతిసుందరముగ వ్రాసి ఆత్మాభి రామమోహన రాయగారు మాకార్యాలయమున కంపిరి. మహాత్ముడు అంగవస్త్రధారియై, ముఖమున చిరునవ్వు వెలయ, తేజోవంతమగు నేత్రములతో, భగవద్గీత సారాంశజేయుచు నవిశేషంతోషముతో నున్నట్లుల చిత్రంపబడినది. దీని వెల 8 ఆణాలు మాత్రమే. వలయువారు రామమోహన వైకు అర్చనకంపెనీ, మనులిపట్లం కృష్ణజిల్లా అని వ్రాసిన బడయగలరు.

శ్రీపాండురంగభగవత్ కథాప్రసంగసభ:—

1922 నవంబరు 21-వ తేదీ, ఆదివారము సాయంత్రము 4-గంటలకు “ఉపాధినియమున్ను” మేనెల 28-వ ఆదివారము సాయంత్రము 4-గంటలకు “కబీర్ దాసు చరిత్రమున్ను” ఇన్న పట్టణము, యేగాత్రమ్మగిడి వీధి, 10/80-వ నెంబరు, పుష్ప మందిరహాలునందు కాలగతికొందిన తంజావూరు-గోవిందశామి భాగవతులకాకి కుమారులగు, తంజావూరు, బ్రహ్మశ్రీ, కుష్మ రామభాగవతులకాకి వల్ల జరుగుచును.

మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయ సర్టికేట్ ఫలితములు

ఇంజనీరింగు ప్రథమపరీక్ష

2, 5, 8, 12, 20, 23, 24, 26, 27, 28, 35, 36, 38, 39, 40, 41, 42, 45, 46, 47, 54, 56, 57, 58, 71, 73, 75, 76, 78.

సి. యి. డిగ్రీ. (సివిలు)

1, 3, 5, 6, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16.

డి. యి. డిగ్రీ. (మెకానికలు)

13, 21, 28, 24.

సి. యఫ్. ఆంధ్రాసుగారు:—నిన్నటిదినము కలకత్తా మెయిజులోనిచ్చట దిగిరి. వారితోకూడ తెలపుటకు యింటికి వెళ్ళుచు వచ్చిన కాంతినికేతన తమిళవిద్యార్థి యొకరున్నార, వారు బారీయ పాఠశాలలలోన కళాశాలలలోను పరిశీయగ్రంథముల ప్రకటనవిషయ మెయోచించుటకు వచ్చియున్నారు. రాజోవు అట్టోబరులోకానుగారు సింహళదీప్తిపమునకుపోవునపుడు ప్రోవలో జేయవలసిన నేర్పాట్లనుగూడ నిపుడే వాడుచేయుచురు. అప్పుడు కవిగారు యదరానులో కాంతినికేతనములో వారు స్థాపించుచోవు విశ్వభార తిరును సంతర్భాతీయ విశ్వవిద్యాలయమునుగూర్చి యుపన్యసింతురు అందువలన ఆంధ్రాసుగారు యిపుడు మద్రాసులో వెళిరి మాడబాలరు.

* * * *

నావుగారి ప్రకటన.

ఆంధ్రాసుగారు.

మలకారను గురించి నావుగారి రిపోర్టు ప్రకటించిన నివేదికను గురించి సి. ఎఫ్. ఆంధ్రాసుగారు మాట్లాడు తెలుపుచున్నాడు. మలకారు శంభు మాపిలా స్త్రీలకును ఓల్లలకును గలిగిన కన్యకలను గురించి తమకు; కృతార్థముల వెలుపుచుంటిని నావుగారు తమ నివేదికయందు ప్రకటిం చినట్లు వార్తాపత్రికలలో గాంచి తిని. ఇది అసత్యము నా కండ్లార గాంచిన ఈ క్రింది విషయములను మూతము గవర్నరునకును, నావుగారికిని నేనవచ్చు తెలిపితిని. అంగవిహీనుడుగ చేయబడిన 9 వత్సరముల వయస్సుగల ఒకమాస్టాబిడ్డ (2) పన్నీలతో పొడమబడిన ఒక మాస్టా కనక (3) ఎక్కువ భయముతోడ X డ X డ వణకుచున్న స్థితిలో నేగాంచిన కొందరు మాపిలాస్త్రీలు కండ్లార గాంచి నవారిచేతను ఆహారములేక బాధపడుచున్న మాపిలాస్త్రీలనుండియు నేను వినినసంగతుల పుష్కలమైన కలెక్టరునకుగాని నావుగారికి గాని తెలిపియుంటిని. నావుగారు జిల్లాలోని మాపిలాదుస్థినిని గురించి విచారించుట కొకవిచారణ సంఘము నేర్పాటులేసి అసంఘము నకు తా నే సభ్యులను నియమించెను. ఈ సంఘము వారిని వేదిక మింకను ఎందుచే ప్రయత్నింపడలేదు? రైల్వేస్టావ కంఘుల నివేదికము భారతదేశమున నింకను యెందుకు ప్రకటింపలేదు? దోషుల కట్టికట్టు యొప్పుబడెను? ఈ నివేదికల కృతార్థమును పరిశీలించి తమ మనములందు నిర్ధారణ గావించుకొను మాత్ము ప్రజలకు లభించు.

ఆంధ్రపత్రిక

1922-వ సం॥ మే నెల 19-వ తేది

శుక్రవారము

అపజయ బాధ్యత

రాజ్యాంగ సంస్కరణముల యపజయమునకు ప్రధాన కారణము వాని స్వభావమునందే గలదని పలుమారు దెలిపియుంటిమి. ద్వంద్వప్రభుత్వపద్ధతిపనిజేయదని, దూతద్వ్యక్తిగల విమర్శకులనేకులు ఆరంభముననే సూచించియుండిరి. ఎంత దూరకైన నంతయే చాలునని సంతసించెడి వారు మాత్రము, వీనితో సంతృప్తిపడెడిరి. కాని సంస్కరణము ఆరంభమై ఎంతకాలమో కాకముందే, అవి పనిజేయవని స్పష్టమయ్యెను. పని జేయని సంస్కరణములు స్వపరిపాలనమున కేటలు దారి జూపును? మీదుమిక్కిలి హిందూదేశ వ్యయ భారము నివి ఎక్కువజేసి, ఆర్థికదుర్గతిని ప్రవేశపెట్టెను. ద్వంద్వప్రభుత్వపద్ధతికి కారకులయిన ఛేలముగిరి ప్రభువు సయితము, తామును మాంటాగూగారును ఈ పద్ధతిని ప్రవేశపెట్టవలదని ఆరు మాసములు పోరాడినట్లు ఇటీవల దెలిపియుండిరి. ప్రతివారును, అపజయబాధ్యతను తమ బుజముల నుండి దొలగించుకొనుట కాతురము జూపుచున్నారు. ద్వంద్వప్రభుత్వపద్ధతి వలన స్వల్ప లాభములుండిన నుండవచ్చును. ఎందునకును బనికీరాని పదార్థమేదియులేదు. అన్నిటికిని కొంచెమో గొప్పయో ప్రయోజనముండదు. ద్వంద్వప్రభుత్వపద్ధతిని ముఖ్యముగ నికసింపవలసిన హేతువు సత్వర స్వపరిపాలనాసిద్ధి కది దానిజూపదనియే. శాసనసభలు, మంత్రివర్గము మొదలగు యాదేశబరములు, మొదలు కొందరను భ్రమపెట్టియుండెను. ఆభ్రమ ఇప్పుడు తొలగిపోయినది. సమర్థులగు వారు శాసనసభలలో సభ్యులుగను, మంత్రివర్గములలోను జేరిన, స్వల్పలాభములు దేశమునకు కొన్నింటిని గలిగింపవచ్చును. కాని ఇందువలన, అపాయ మెక్కువగుట. స్వల్పసంస్కరణములు, విశాల సంస్కరణములకు శత్రువులను సూక్తి యొకటిగలదు. ఏ తీర్మానమువలననో స్వల్పలాభము చేకూరుచో, దానిభ్రమలోబడి స్వరాజ్యసంపాదనపట్ల ఉపేక్షయుదయింపవచ్చును. దేశమిది వరకెట్టి భ్రమలలో జక్కుకొని నష్టపడెను. మరల నట్టి స్థితిలోనికి జోవుట, దోసమగును. మదరాసు రాష్ట్రమునందు ఇట్టి స్వల్పలాభములు గలుగనందులకు, కొందరు మితవాదులు గుండుచున్నారు. కాని, ఇందువలన ఇతరరాష్ట్రములకు చేకూరిన యధిక లాభము గాని, ఈ రాష్ట్రమునకు గలిగిన నష్టముగాని అంతగ గనుపింపదు.

దాదాపుగ నన్ని రాష్ట్రములును ఒక్కస్థితి యందేయున్నవి. ఇట్టిసందర్భమున డెయిలీ ఎక్స్ ప్రెస్సు పత్రికకును, జస్టిసుపత్రికకును జరిగెడి వాదప్రతివాదములు వింతగ దోషకమానవు. నిన్నటి డెయిలీ ఎక్స్ ప్రెస్సు పత్రిక రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యము గూర్చి వ్రాయుచు, రాజావు ఎన్నికలగూర్చి చర్చించెను. మదరాసు ప్రభుత్వము ఇండియా ప్రభుత్వమున కొనగవలసిన ధనపు అరువును, మంత్రి

లిరువును తీవ్రముగ విమర్శించియుండిరి. ఇందువలన, మంత్రి లే పనిని నిర్వహించుటకును వీలుండదని, డెయిలీ ఎక్స్ ప్రెస్సుపత్రిక అంగీకరించుచున్నది. ఎన్నికలకాలమునకు దేశమునకు విజ్ఞప్తిని బంపునపుడు, మంత్రిల పక్షము వారేమని దెలిపెడిరో, డెయిలీ ఎక్స్ ప్రెస్సుపత్రిక ఊహించుచున్నది. మంత్రిలేమియు జేయజాలకజోవుటకు, తమ లోపము కారణముగాదనియు, పాలనావిధానమే ఇందుకు కారణమనియు, ఆభివృద్ధి గోరుచో ఈ విధానమును మార్చి, రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యము నొసగుటయే మార్గమనియు, వారు సూచించెదరు. ఈ సంగతి సగము సత్యము మాత్రమే యయినను, సమాధానము జెప్పటకు మంత్రిలకు బనికేవచ్చునని ఎక్స్ ప్రెస్సుపత్రిక ఉద్దేశము. వర్ణాభిమానముతో బాటు, ఇతరులను నిందించుటగూడ పనికి బెట్టుకొని, బాధ్యతనంతను మంత్రిలు ఇండియా ప్రభుత్వముపై నెట్టివై చెడరని, ఈపత్రిక యూహించుచున్నది. ట్రాన్సుఫర్డు శాఖలెటుల బనిచేసెనో తోటల్లకు జెప్ప నక్కర యుండదు. ద్వంద్వ ప్రభుత్వపద్ధతి తొలగవలెనని జాతీయవాదులు గూడ గోరుచున్నపుడు, మంత్రిల పక్షమువారు గూడ ఇటులేగోరి ఆభివృద్ధి నాశించుచున్నట్లుల గనుపడవచ్చునని, ఈపత్రిక తలచుచున్నది. జస్టిసు పత్రిక, ఎక్స్ ప్రెస్సు పత్రికావాదమును నిరసించుట సహజము. మంత్రిలు తమ విధిని జయప్రథముగ నెఱవేర్చుచో, లోపము సంస్కరణము లందుగలదుగాని, వారియందు లేదని తమపక్షమువారు సూచించెడి వాదమును, జస్టిసు పత్రిక ప్రతిపాదించినది. ఇంతటితో నూరుకొనక, ఎక్స్ ప్రెస్సుపత్రిక మరల నేడు ప్రత్యుత్తర మొసగుచున్నది.

జస్టిసుపక్షమువారు సమయము వచ్చునపుటికి ప్రస్తుతస్థితికి బాధ్యతనంతను ప్రభుత్వపద్ధతిపై మోపెదనియు, వర్ణభేదమును ప్రభుత్వవిధాన లోపమును జతజేర్చినంతమాత్రమున, ఈపక్షమునకు ఎన్నికలలో సీమారు విజయము గలుగునని జెప్ప వీలులేదనియు, ఎక్స్ ప్రెస్సుపత్రిక సంపాదకీయ వ్యాసమునందు సూచించినది. ఈరెండు పత్రికలకు అభిప్రాయభేద మంతగ గనుపింపదు. సంస్కరణ విధానస్వభావము, సంస్కరణముల యపజయమునకు కారణమని రెండుపత్రికలును దాదాపుగ నంగీకరించుచున్నవి. ఇక మంత్రిల బాధ్యత ఎంతవర కనువిషయమై అభిప్రాయభేద ముండవచ్చును. మంత్రిలు సంస్కరణముల విజయమునకు తమ శక్తినంతను వినియోగించిరి గాని, సంస్కరణవిధానము అడ్డమువచ్చుటచే వారి ప్రయత్నములు ఫలంపలేదని జస్టిసుపత్రిక తలంపవచ్చును. సంస్కరణముల ప్రయోజనరాహిత్యమునకు వాని స్వభావముమాత్రమేగాక, మంత్రిల లోపములుగూడ తోడ్పడెనని డెయిలీ ఎక్స్ ప్రెస్సుపత్రిక తలంపవచ్చును. ఆవిషయమునుగూర్చి చర్చింప నవసరములేదు. మంత్రిలును, మంత్రిలపక్షపు పత్రికయు, సంస్కరణముల యపయోగ రాహిత్యమును వెల్లడించుటబట్టి, సత్యమును గుర్తెలుగ వీలగును. డెయిలీ ఎక్స్ ప్రెస్సు పత్రికయయినను, సంస్కరణముల యపజయమునకు మంత్రిల లోపములు ప్రధానకారణములని సూచింపజాలదు. సంస్కరణముల స్వభావమే, అపజయమునకు మార్గము జూపెననుటకు సందియములేదు. ఇంకను వానినే పట్టుకుని ప్రాకులాడుటవలన దేశమున కేమాత్రము లాభకరముగాదు. రాయబారముల వలనను విజ్ఞాపనలవలనను, స్వరాజ్యము లభించు

ననుట, అడియాశ. స్వరాజ్యప్రణాళికను నిర్ణయించెడి శక్తి ప్రజలకేగలదని, ముందుగ నిర్ధారణ గావలెను. అదియే స్వయంనిర్ణయాధికారము. ఈ యధికారమును సంపాదించిది, స్వరాజ్యవిధానములను నిర్ణయించుట గానిలో మేడలగట్టుట జోలియుండును. స్వయం నిర్ణయాధికారమును సంపాదించుటకు, స్వశక్తియే మూలాధారము. స్వశక్తిని బలపరుచుకొనుటకు, దేశమిప్పుడుజేసెడి ప్రయత్నములత్యంత శ్రావ్యమాత్రములు. ఈప్రయత్నములు సఫలమగువరకు దేశము తనదీక్షను విడువక బనిచేయవలయును. నిర్బంధములుగాని, స్వల్పలాభాకర్షణముగాని, వారి నిశ్చయమును మరల్చు జనదు. అట్టిదృఢ సంకల్పము దేశమునకు కలుగుటకు, పరాత్పరుడు అనుగ్రహించు గాక!

మరియొక యాటంకము

తుర్కీసమస్యను, మిత్రమండలివారనుకూలముగ పరిష్కరించెద రను నమ్మకము ఇంతవరకు కలిగియుండలేదు. తుర్కీసమస్యను విచారించుట కిటీవల గూడిన సమావేశము విధించిన వరతులను, ఆంగ్లోరాప్రభుత్వమువారు నిరాకరించిరి. భారతదేశ మహమ్మదీయులు నిరాకరించిరి. కర్జనుప్రభువుగౌతీ వరతులకు కారకులని దెలిసికొనవచ్చును. సందర్భము లీ తీరుననుండ, ఛేంబర్లెనుగారు క్రొత్తయాటంకము నొక దానిని దెచ్చిపెట్టుచున్నారు. బ్రిటీషు మంత్రివర్గమునందలి కర్జనుప్రభువు, ఛేంబర్లెను, లాయడుజార్జిగార్లు తుర్కీసమస్య పరిష్కారము గాకుండ, ఎటుల యడ్డుపడుచున్నదియు, తెలియని విషయముగాదు. ఇండియాప్రభుత్వాభిప్రాయమును వీరు నిరాకరించిరి. మాంటాగూగారు రాజీనామా నిచ్చునట్లు బలవంతపెట్టిరి. ఛేంబర్లెనుగారిపుడు సూచించెడి ప్రబలాభ్యంతరము నిన్న నేడు జనించినదిగాదు. తురుష్కులు క్రైస్తవులను సంహరించుచున్నారనియు, వారియొడ క్రూరముగ బ్రవర్తించుచున్నారనియు, అపనిందలు చాలకాలమునిండియు మోపబడుచుండెను. ఇవి యసత్యములని తురుష్కులు దెలుపుచుండిరి. కొంతకాలమునుండి ఈ వార్త లణగిపోయెను. మరల నివి వినుపించుచున్నవి ఆర్మీనియాలోనేమి, స్మిర్నాలోనేమి క్రైస్తవజాతుల హస్తములతో తురుష్కులు పడెడి బాధలను గూర్చి విచారించినవారు లేరు. హిందూదేశము నుండి విచారించుటకు వెడలదలచినవారికి అంగీకార మొసగబడలేదు. కాని, తురుష్కులు జేసినది దెలిపెడి ఘోరకృత్యములకు అన్నిజాతుల వారును వెడలి విచారణసేయవలయునని, ఛేంబర్లెనుగారు సూచించిరి. ఒక తుర్కీవిషయములో మాత్రమే, తురుష్కుల అంతరంగిక పరిపాలనములో ఇతరులు జోక్యము కలుగ జేసికొనవచ్చునను సూత్రము నంగీకరించుచున్నారు. ఇతరదేశముల పరిపాలన మెటులున్నను, వెలుపలివారు జోక్యము దీసికొనగూడదు. ఛేంబర్లెనుగారి సూచనను అమెరికావారంగీకరింపలేదు. ఇట్టివిచారణలో పాల్గొనుటకు వారు నిరాకరించిరి. మిగిలినదేశములవారేమందురో చూడవలయును. స్మిర్నాకు గ్రీకులను బంపుటచేతనే యిట్టియనర్థములు వాటిల్లుచున్నవని, వారేబద్ధుగారు పార్లమెంటుసభలో సూచించిరి. కాని, ఛేంబర్లెనుగారి సంగతి నంగీకరింపలేదు. తుర్కీసమస్యను పరిష్కరింపకుండ, తురుష్కులపై మోపెడి క్రూరత్వము లొకసాకుగ బనికేవచ్చును. ఇప్పటికే క్లిష్టభూయిష్టముగనున్న తుర్కీసమస్య ముందెటుల పరిణమించునో తెలియదు.

హాగ సమావేశము

జనోవా సమావేశము ముగిసినది. హాగ నందు మరియొక సమావేశ మొకటి గూడనున్నది. జనోవా సమావేశమువలన కలిగిన లాభము మృగ్యము. ఈ సమావేశమువలన కలహములు మొదలయ్యెను. ఇంగ్లండునకును, ప్రాన్సు జెర్మనీయులకును గల విభేదము లింకను విస్తరించెను. జర్మనీ రుష్యాలకు కలయిక గలిగెను. బాల్కన్ ప్రభుత్వమునకు బలముగ స్థానముగలిగెను. రుష్యా సమస్యను పరిష్కరించుటకు, జనోవా సమావేశమునకు చేతగాకపోయెను. జర్మనీతో సఖ్యము గుదుర్చుకొను ప్రయత్నము విఫలమయ్యెను. వాక్కులహములును, వివాదములును, అనవసర వ్యయముదప్పు, జనోవా సమావేశమువలన వేరులాభము గలుగలేదు. ఆమెరికావారిని ముగ్గులోకి దింపవలయునను బ్రయత్నము విఫలమయ్యెను. ఈ సమావేశమును భగ్నపరుపవలెనని, పాంకేరుగారు జేసిన ప్రయత్నము ఫలించెనని జెప్పవచ్చును. లాయడు జార్జిగారి యాశలన్నియు నడియాశలయ్యెను. తుష్యా ప్రతినిధియగు జాఫీగారు పత్రికాప్రతినిధు లొకరితో ముచ్చటించుచు, జనోవా సమావేశమువలన మిత్రమండలి యంతరించెననియు నానారాష్ట్ర సంఘము అస్తమించెననియు, రుష్యాకు అంత్యవిజయము గలుగుననియు, బలికిరి. మొత్తముమీద మిత్రమండలి సంయోగము తగ్గిపోయె ననుటకు సందియములేదు. జనోవాసమావేశము దండుగగ పరిణమించినను, లాయడుజార్జిగారు హాగనందు మరియొక సమావేశము కూడుట కేర్పాటుజేసిరి. ఆ సమావేశమునందు రుష్యాసమస్య పరిష్కరింపబడునట. ఇదియు వ్యర్థప్రయత్నమగుటకు సందియములేదు. జాతులహృదయము మారనిది, సభలపై సభలను పెంచుటవలన లాభ మేముందునో తెలియదు. పశుబలప్రయోగము నాధారము జేసికొని, యూరపియనుజాతులు తమ యధికారమును బలపరుచుకొనుటలో నిపుణతబడసినవి. కాని ఈపద్ధతి వలన ప్రపంచమునకు అసౌకర్యములువాటిల్లిగ, పెరుమార్గము తేక సామోపాయములవలననే శాంతి రక్షణముజరుగుట యవసరమనుసంగితి గోచరింపగ, పాశ్చాత్యప్రపంచము ఏమియు జేయజాలక కలవరపడుచున్నది. ప్రేమసాహసము నవలంబించుటకు అసమర్థత జూపుచున్నది. హిందూదేశము, ప్రపంచమున కీతరుణమున గురువీరము నలంకరించుటకు, అనుకూలసమయ మాసన్న మయినదనుటకు సందియములేదు. హిందూదేశ మొకటి ఆధ్యాత్మిక సందేశము వలననే ప్రపంచము తరింపగలదనుట సువిదితము.

బ్రిటీషు ప్రభుత్వ మోడిపోవుట

పార్లమెంటుసభవారు, ఉపాధ్యాయుల పెన్నులను గూర్చిన చట్టము నొకదానిని చర్చించుచుండిరి. ఉపాధ్యాయుల పెన్నుల నిమిత్తము ప్రభుత్వమే ధనమునంతను బసగుటకు మారుగ, ఉపాధ్యాయులు తమజీతములనుండి నూటికి అయిదు వంతున ఇందుకొర కొనగవలయునని, సూచించబడెను. ఈ సూచనను ప్రభుత్వము వారామోడించిరి. పార్లమెంటు సభలో నీవిషయమై తీవ్రవాదము జరిగెను. లేబరు పక్షమువారును లిబరలు పక్షమువారును, ఇట్టి సూచన ఉపాధ్యాయుల కిచ్చిన వాగ్దానమునకు భంగకరమని వాదించిరి. ఈసభ నింతటితో నిలిపివేయవలయునని, సెసిలు ప్రభువు తీర్మానము నుపసాదింపగ సభవారిండుల కంగీకరించిరి. ప్రభుత్వమువారి చట్టమును వెంటనే శాసనము గావింపవలెనని జేసిన ప్రయత్నము విఫలమయ్యెను. బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు తమకు కలి

గిన కలిధవముతో సంతృప్తిజెందక మరల నీవిషయమును విచారించుట కొక నెలెక్కుకమిటీ నేర్పరుప నిశ్చయించిరి. నెలెక్కు కమిటీవారి సూచనను, పార్లమెంటుసభవారు తిరస్కరించుచో, మరల నింకొక మాగోడిపోవుటకు ప్రభుత్వమువారింగీకరింతున్ద లేదో తెలియదు. పార్లమెంటు సభయందు ప్రభుత్వమువారిగోడిపోవుట కిది మొదటిపర్యాయముగాదు. ఇంతకుమున్ను రెండుపర్యాయములిటుల జరిగెను. అయినను కొయలిషను ప్రభుత్వమువారు చలించలేదు. వెనుకటి పరిస్థితులలో నిట్టి సరిగ్గిరి జనించెనేని, ప్రభుత్వము వెంటనే తొలగుటయు ఎన్నికలు జరుగుటయు సుభవింపవచ్చునట్లేడిది. ఇప్పుడటులగాదు. రాజకీయ పక్షములలో ప్రధానమగు కన్సర్వేటివు, లిబరలు పక్షములు జేరియుండుటచే కొయలిషను ప్రభుత్వము తమనెవరును పదచ్యుతుల జేయలేరని తెలిచియుండ లాయడుజార్జిగారి యధికారముక్రింద, పార్లమెంటు పద్ధతి నామమాత్రమయినది. నిరంకుశపరిపాలనము కొనసాగుచున్నది. సర్వాధికారపదవిని వీడుటకు, లాయడుజార్జిగారి కిష్టముండదు. ఇట్టి సీటిలో కొయలిషను ప్రభుత్వమువారు మరల నోడిపోయినను, తమస్థానమును విడువకుండుట వింతగాదు.

ఘన సందేశము

కస్తూరీబాయి గాంధీగారు దేశపుత్రుల కొనగడి సందేశము, ఎట్టివారినయినను కార్యోత్సాహ పరవశులజేయక మానదు. నవజీవను పత్రికలో వ్రాయుచు, ఇరువదివేలమంది దేశమాతపుత్రులు జయిల్లలోనుండగ, తమ కుమారు లిరువురును కారాగృహమునకు బోయిరని తామేల చింతించవలయుననియు, భారతీయు లెల్లరును కద్దరును మిగుల పట్టుబడతే కొనసాగించి కారాగృహము లలోనున్న సోదకులనయినను విడిపింపవలయును, లేనియడల వారిలో బాటు జయిల్లలోనికి జేరవలయుననియు, గాంధీమహాత్మునిసతి హెచ్చరించుచున్నది. కద్దరునిర్మాణమును పూర్తిజేయుట కింతకన్నను వేరుప్రోత్సాహ మేమి గావలయును? ఆమె సందేశమును నిష్కర్షగ నొకవేర్చి, దేశమాతకును నిర్బంధితులకును స్వేచ్ఛనిప్పించుట, భారతీయుల పరమ ధర్మముగాదా? దేవదాసు గాంధీగూడ గుజరాతు యువకులకు సందేశ మొసగుచు, నిరంతరకృషి సలుపుచు, నిరాడంబరముగ జీవించుచో, స్వరాజ్యమునకు ప్రధానసాధనమగు కద్దరు మర్మమును వారు గ్రహించెదరని, బోధించియుండెను. నిరాడంబర జీవితమునకు కద్దరు ధారణము చిహ్నము. స్వతంత్రకద్దరు ధారణము చిహ్నము. స్వధర్మస్వరాజ్యములకు కద్దరు ధారణము చిహ్నము. ఆకారణము చేతనే కద్దరువలననే స్వరాజ్యము లభించునని గాంధీమహాత్ముడు ఎలుగైతి చాటెను. మహాత్ముని సందేశపు పరమార్థమును గ్రహించి, దానిని సంపూర్ణముగ నాచరణలోనికి దెచ్చుటయే దేశపు ప్రస్తుత కర్తవ్యము. అన్యమార్గావ్యవధిలో గాని, అన్యచింతలోగాని బనిలేదు.

వ్రబల నిదర్శనము

కారాగృహ విముక్తులుగానున్న పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారిని, కిలాఫాత్ వర్కింగు కమిటీ వారు హజరత్ మోహనిగారి స్థానమున నియమించుటకు తీర్మానించిరి. హిందూనాయకుని, కిలాఫాత్ కార్యనిర్వాహక సంఘమున సభ్యునిగైకొనుట, విశేషమని ఎంచవలయును. హిందూ మహమ్మదీయ సఖ్యమున కిది ప్రబలనిదర్శనముగాదా?

శ్రీఅరవిందయోగి

మహమ్మదీయ నాయకుడగు మహమ్మద్ అబ్దుల్ హాఫీజ్గారు, అరవిందయోగిని పుదుచ్చేరిలో సందర్శించి రాజకీయ రంగమున బ్రవేశించి పనిజేయుటకు గోరియుండగ, శ్రీకృష్ణుని యాదేశము లేనిది తాము వెలుపలకు రాజాలమని అరవిందుడు దెలిపినటుల, ఉర్దూపత్రిక యొకటి ప్రకటించుచున్నది.

గాంధీనిర్బంధదినము

మద్రాసు

కాంగ్రెసు ఉత్తమ ప్రకారము మద్రాసులో నిన్న గాంధీనిర్బంధదినోత్సవము సజపబడెను. పట్టణ కాంగ్రెసు సంఘయాజమాన్యమున తిరువళ్ళీకి బీచియొడ్డు, తిలకు స్వరాజ్యనిధికి డబ్బురహాలు చేయటకు కాంగ్రెసులో సభ్యుల జేర్చుటకును, నొకసభ గావింపబడెను. యం. సింగారవేలు చెట్టిగారధ్యక్షత వహించిరి. ఆ సభకు చాలమంది పురుషులు స్త్రీలును వచ్చియుండిరి. గాంధీగారు విడుదలయై స్వాతంత్ర్యమును బొంది, కాంగ్రెసు ఉద్దేశములు సఫలము గావలెన్నచో ప్రతిభారతీయుడును ప్రతిమాసమున 18తేదీని జాతీయముగ పరిగెడించి ఉత్సవముసంబుటయే చేయవలసిన పనియని అభ్యుతాపము నుడిపిరి. కాంగ్రెసు వారు యా యుద్దేశముల బడయుటకు స్వప్రయత్నముల గావించుచుండిరి. దీనికి తోడు యిండియా యంతటను కద్దరు ఫ్యాక్టరీల నిర్మించుటని వారియుద్దేశమైయున్నది. మద్రాసులో వారిఫ్యాక్టరీ బాగుగ పనిజేయుచు నెలకు 500 గజముల గుడ్డ తయారు జేయబడుచున్నది. తిలకు స్వరాజ్యనిధినుండి తవకిచ్చిన డబ్బుతో దేశ మంతటను కద్దరుఫ్యాక్టరీల నెలకొల్పు వారుద్దేశించి యున్నారు.

రాముని మీనమగారు గాంధీ విడుదల వారి కుటులలో నున్నదని చెప్పిరి. కాంగ్రెసునిర్మాణకార్యము ననుసరింపబడుచో వారు తమనాయకునితో వీడిపోయియుండుటలేప్పుడు. ఇతర దేశములు స్వపరిపాలనము బొందకమునుపు తమ స్వస్వమును త్యాగము జేసియుండిరి. ఇప్పుడు వారు చేయవలసిన త్యాగముగూడ చాలస్వల్పమైడి. విదేశవస్త్రములకు బదులు కద్దరు ధరింపవలసినదిగా వారు కోరబడిరి. ఈ పనిని జేయవలెననో వారు స్వరాజ్యమును బొందుటకు తగరు.

భన్నగిరిస్వామి, హరినర్సోత్తమరావు, రామయ్యర, రంగయ్యనాయుడు, సుబ్రహ్మణ్యకేశ, యం. యస్. సుబ్రహ్మణ్యఅయ్యరు గారలుగూడ తిలకుస్వరాజ్యనిధికి ధన మొసంగవలెననియు, కాంగ్రెసు సభ్యులు కావలెననియు నుపన్యసించిరి.

సభాంతమున తిలకు స్వరాజ్యనిధికి వసూలుజేయగా రు 20-18-10 వసూలుకాబడెను. విదేశవస్త్రదహనము కూడ గావింపబడెను. సభ 7-45 గంటలకు ముగిసెను.

కార్మిక ఆశాంతి

బొంబయియందు పెరలు, క్రిసంటు, కరీంబాయి మిల్లుల పనివారు జీతములు తక్కువగ నున్నవని ఆసంతృప్తులై కొంత కాలమునుండి అధికారులకు ఆర్జీలు పంపుకొనుచుండిరి. కొల్హా పూరు మహారాజుగారు 5 వ తేదీ మరణించిరి. 18 వ తేదీన వారి 18 వ దినకర్మ జరుగును. కావున వారి జ్ఞాపకార్థమై యంత్రాలయములు యాయవలయునని కార్మికులు అధికారులను కోరిరి. కార్మికుల ఇష్టానుసారముగ క్రికేషన్ లైన మహారాజుగారి జ్ఞాపకార్థమై 14 యంత్రాలయములు మూయబడెను. పూనెటు మిల్లు అధికారులమౌరము తమ యంత్రాలయమును మూయుటకు అంగీకరింపలేదు. అందుపై ఇతరమిల్లుల కార్మికులందరు మిల్లుఎదుట చేరి లోనికి రాళ్లురవ్వ ప్రారంభించిరి. అందుచే ఏమిచేయుటకు వీలలేక యంత్రాలయము మూసివేయబడెను. యస్. కె. బోటగాడి నాయకత్వము క్రింద కార్మికులందరు నల్లజెండాలుపుచ్చుకొని చౌపాటికెల్లి కొల్హాపూరు మహారాజుగారి ఆర్మకారికి కై ప్రార్థనల సలిపిరి.

ఇటీవల కంగూనలో కాలవలపై నున్న పత్రపుల నుండి బియ్యపు బస్తాల దొంగతనము అత్యధికముగ జరుగుచుండెను. ఈ దొంగలగుంపు యుండుచోటికి పోలీసువారు కల్లె 67 వంతుని అరెస్టుచేసి రిని తెలియుచున్నది.

విదేశ వార్తలు

జెనోవా సమావేశము

మిత్రమండలి నూచనలను
రష్యను లంగీకరించుట

జెనోవా, మే 17:—రష్యనులు కొన్ని సవరణలతో మిత్రమండలి నూచనల నంగీకరించిరి. ఈ సవరణలను రాజకీయోపసంఘమువారు ఈదినమున విచారింతురు.

జాఫిగారి ప్రకటన

జెనోవా సమావేశమునండి తిరిగివచ్చిన రష్యా ప్రతినిధులు జాఫిగారు మాస్కో నగరమునకు జేరిరి. జెనోవా సమావేశమునందలియు, జాఫిగారు రష్యను సెంట్రలు ఎగ్జిక్యూటివు కమిటీవారికి తెలుపుటగాను ముందు వచ్చిరి.

ప్రతివాదిలేఖకు దొక కీయము దర్శించి ప్రస్తుతగా మిత్రమండలియు, నానారాష్ట్రసభయు అంతమొనెనని జెనోవా సమావేశము తేటతెల్లము గావించె ననియు, ఖనస్యామ్య రాష్ట్రములవా రందఱును కలసి ఒకటిగ జేరి రష్యకు కృతజ్ఞతా ముగ పనిచేయజాలననియు నీయన తెలిపెను. “మన స్వతంత్ర విదేశే యాధారపడియున్న తుదకు మనమే జయమందెదమని యెంచుచుంటిని” అని వారు నుడిచిరి.

హేగునందు సభలు జరుపుట

చిచిరనుగారి అభ్యంతరములు

జెనోవా, మే 17:—రాజకీయోపసంఘ సమావేశము నందు రష్యా వ్యవహారముల పరిశీలించుటకు రెండు సభలను నియమింపజాచినయు అట్లు గావించిన యెడల సవిగూడ జెనోవా సమావేశములకంటె కియగు ననియు చిచిరనుగారి రభ్యంతరములను తెలిపిరి. కాని తుదకు రెండవసభయందు పాల్గొనంగీకరించిరి. హేగునందు దీనిసభలు సమావేశము గా నుండెదనియు స్టాకు హోమునందుగాని రీగాయందుగాని సమావేశము గావతె ననియు కోముగాని లండనుగాని అయినను తమ కభ్యంతరములు లేదనియు చిచిరనుగారు తెలిపిరి. తాత్కాలికసంఘి రాంగిలుగుంపుటగూడ వర్తించుననియు వీరిగుంపుటను వెనుకకు దీసికొని పోవునట్లే రాష్ట్రాలు చేయవలెననియు చిచిరనుగారు తెలిపిరి. అంగ్లేజీయులకు ప్రత్యేక రాజకీయవిధానము గలదనియు అందుచే నీసమావేశములు లండనునందు జరుగజాదనియు లాయడు జాఫిగారు తెలిపిరి.

సంయుక్త రాష్ట్రములు

వాషింగ్టను, మే 16:—హేగుసభలందు పాల్గొన సంయుక్త రాష్ట్రములు నిరాకరించినను ఈ విషయమై రాయ బారములు జరుపుట కభ్యంతరములు లేవని తెలుపబడుచు ప్రకటించబడెను.

అసియా మైసనందు అల్పసంఖ్యాకు లగు క్రైస్తవ ప్రజలపై తురుష్కులు నెలపిన దౌర్జన్యములను విచారించుటకు నియమింపబడు సంఘమునందు బ్రాహ్మణకలె నని బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు సంయుక్త రాష్ట్రముల ప్రభుత్వమువారి సహాయ నిందిరి. ఈ ఆహ్వానమును సంయుక్త రాష్ట్రములవారు నిరాకరించిరి.

హేగు నిశ్చయింపబడుట

జెనోవా, మే 17:—రష్యావ్యవహారముల విచారింప జోవు సంఘములు హేగునందు సమావేశ మగునని నిశ్చయింపబడెను. ఇతర రాష్ట్రములకువలెనే రష్యనులకు గూడ సమాన హక్కు లే ఈ య సభ న నిడ చ్చి ప్ర తిని ధు లు ఆ భయముబ్బకమిద రష్యనులగూడ నిందులకు సమ్మతించిరి. హేగుసమావేశము తరువాత నాల్గుజూసములవరకు అందఱును తాత్కాలికసంఘి గమనింపవలెనని మిత్రమండలివారు పోవియట్లు ప్రభుత్వమున కంపినగాచనలందు చేర్చబడెను. ఇందుకు రష్యను లుగూడ సంగీకరించిరి. జెనోవా సమావేశము శుక్రవారముతో ముగియెను.

కాంతి చేకూగుటకు మార్గములు.

వాషింగ్టను, మే 17:—సంయుక్త రాష్ట్రముల వర్తక సంఘమువారి సాంకేతిక సమావేశమునందు దురభ్యసంపుడు వర్తక కార్యదక్షిణులకు హానకర గాబట్లు తెలిపిరి:—ప్రపంచము యొక్కయు (యురపు యొక్కయు) కాంతిని మా మూల పరిస్థితులలోని దీసికొని రావలయునన్న ముందు ఆయా

ధపరికరములను సైన్యములను తగ్గింపవలెను. జర్మను సమైక్యత ములలోగలపి అంతర్జాతీయములు మొత్తమును నిశ్చయింపవలెను. ఈ మొత్తము ఆయాదేశములు తీర్పుటకు వీలగునట్లుండవలెను. తరువాత నవసరమగు ప్రత్యేకములందు ఋణ మొనర్చి యెనను బంగారు వాణెముల చలాచుణ్ణి నిర్ణయింపవలెను.

మిత్రమండలి ముగియునా?

లాయడుజాఫిగారు రాజీనామా నీయవలెను

లండను, మే 15:—“టైముస్” పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:—మిత్రమండలిచే నూచింపబడిన ఒడంబడికకు రష్యను తి కను సమ్మతించక పోయినయెడల లాయడుజాఫిగారి ప్రయత్నములు శుభ్రార్థముగ విఫలమగుట తథ్యము. అందుచే లాయడుజాఫిగారు రాజీనామా నీయకతప్పదు. లేనియెడల పార్లమెంటును రద్దుపరచి క్రొత్తయొన్నికలను యేర్పాటుచేయవలెనని సార్వభౌమని కోరవలెను.

తాత్కాలికముగ లాయడుజాఫిగారు విఫలమైనను తన ప్రయత్నమును వదలదనియు దేశమునందు ప్రజలబద్ధతజని తనయు ద్యమమును సాగించుననియు జె. ఎల్. గ్రావిస్గారు తెలుపుచున్నారు. ఈ కార్యముకొక కాఠిన యద్యోగముననున్నను లేక పోయినను గూడ నాయన తొక్కునంతింకలేదు. యూరపుకాంతిని భగ్గుపరచుచున్న దుష్టకర్తులను తిరిగి మొలకలెత్తడందేయవలెనను అయన తన ప్రయత్నములను వీడువాడుగాడు.

పాయింకేరుగారు జెనోవాసమావేశమున హతమొనర్చుటగాను దూరమునండి గురిచూచి వదలిన కఠిన్మిత్రములనల అంగ్లేజీయునందు కి వంతులు ప్రబలియుండిన లిబరలులేమరుక ట్లు మేల్కొనెననియు ఇకమిద వీత మిత్రమండలిని రద్దుపరచి కార్యకరసమాఖిలో బడవై చెదననియు లాయడుజాఫిగారు బాధ్యోగారికి తెలిపిరి. (నీలోను టైముస్రెలివార్త).

ప్రభుత్వసరాజయము.

లండను, మే 16:—ప్రభుత్వకార్యమునందు 2300000 నవరనులను తగ్గించు ప్రయత్నమున ప్రభుత్వమువారు పరాజయము పడిరి. ఈవిల్లునకు ఉపాధ్యాయు లండనుకు కృతజ్ఞతా ముగిసిరి. నూపరు అన్యాయమనస్థియు ప్రభుత్వమున ప్రారంభింపబడినప్పటికంటె ఉపాధ్యాయుల జీతము తక్కువ జేయబడెనగాన ని ప్రయత్నమున కెట్టి యభ్యంతరములు నుండజాలవని భిష డుగారు వాదించిరి.

కార్యక సభ్యులును, అస్పృశ్యులను మువారును ప్రభుత్వము మునందు కొందఱును, ఈ చట్టము, ప్రభుత్వమువారు ఉపాధ్యాయులకు గావించిన వాగ్దానమునకు భిన్నముగ నుండెనని తెలిపిరి ఈ చట్టము రెండువర్షములకు మాత్రమే వర్తించునని భిష డుగారు నుడిచినను వీరు సంతృప్తులుగా లేదు.

ఉపాధ్యాయుల పరతులనుగుంచి నిచ్చితాభిప్రాయమును గలగజేసికొనుటగాను కార్యకమము నాపవలెనని రాబర్టు సిసిల్ప్రభువు ప్రతిపాదించెను. ఈ యపపాదనము ఓడిపోయినను ఉపాధ్యాయులు ఈయనలనైన యొత్తములనుగుంచి తేలడిగిల్లి యెడల కెట్టి మామ్యలును నుండజాలవు.

విచారణసంఘము

లండను, మే 17:—పార్లమెంటువారిలో ప్రభుత్వము వారు విడిచేయవలెననియు ఈ విషయమును విచారించుటకు కంటె తొక్కున సభ్యులు గల సంఘము జోకవానిని వెంటనే రోమ్మరులకు ప్రభుత్వమునా రెంచిని చాంబర్లెనుగారు కామస్సు సభయందు ప్రకటించిరి. ఉపాధ్యాయుల నూపరుఅన్యాయమన నందు మార్పులు గల్గింపబడవని చాంబర్లెనుగారు వాగ్దాన మొనర్చిరి. ఈ కర్తవ్యము మొదటి మూడుమాసములలోను నూపరు అన్యాయమన నిమిత్తము 600000 నవరనుల సప్లి మెంటరీయెస్టి మేటు ప్రత్యేకపెట్టుబడునని తెలిపిరి.

—వి:—

ఇటీవల నైకోలియందు వర్షము లధికమగుటచే రైలు మార్గములు కొట్టుకొనిపోయెను. ఇంకను తీవ్రముగ వర్షములు గురియుచున్నది గత 50 వర్షములలోను యిట్టి వర్షములు కని విని యెరుగవని తెలుపుచున్నారు. ముంబాసాకును నైకోలి కిని రాకపోకలు ఆగిపోయెను.

పర్షియాసిని

టెహ్రాను, మే 16:—ముషిల్ షిద్దోలాగారి (ప్రధానమంత్రి) యందు తమకు సంతృప్తినన్నకము గలదని మజ్లీస్ వారు తిర్యగమును గావించి మెగారికందజేసిరి. ప్రధానమంత్రి గారి నెంతకోరినను నానాత్రమతాజీనామాను రద్దు జేసికొనలేదు.

భారత వ్యవహారములు

విమానదళము

లండను, మే 17:—కామస్సుసభయందు సర్. హారి బ్రిటనుగారికి ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు వింటర్లను ప్రభు విట్లు తెలిపెను. భారతప్రభుత్వమువారిచే ఏర్పాటుచేయబడిన మొత్తము, భారతవిమానదళము సభివృద్ధిజేయుటకు చాలును.

డిఫెన్సుకమిటీ రిపోర్టు

లండను, మే 17:—కామస్సు సభయందు సర్. చార్లె నుయేటుగారికి ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు చాంబర్లెనుగా రిట్లు తెలిపిరి. సామ్రాజ్యరక్షణమును విలసిల్లుటకుగాను నియమింపబడిన ఉపసంఘమువారు భారత సైనికకాఖను పరిశీలించి ఇంకను నివేదికను పంపలేదు. ఇంకోకమాన సమావేశమైన తరువాత ఈసంఘమువారు తమపనిని ముగింపవచ్చును. నివేదికను తయారుచేయుటకు సంఘసభ్యు లందఱును సమావేశము గావలసియుండురు. అందుచే నివేదికను ప్రకటించుటకు ఇంకను కొంతకాలము పట్టును.

రూపాయ మార్కము

లండను, మే 16:—భారతదేశపు రూపాయల పేర్లను లండను స్టాకు ఎక్స్చేంజియందు ప్రవేశపెట్టెరూపాయి మార్కమును 1 పి 8 పె గాని 1 పి 4 పె గాని నియమించుటకు గురించి ఆలోచించుచున్నారు. భారతదేశపు కంపెనీలలో భాగస్వాములుగనున్న అంగ్లేయుల లాభము నిమిత్తము ఈ ప్రయత్నమును కొనసాగించుటకు చాలమంది అనుకూలముగ నున్నారు.

అయిర్లందు పరిస్థితులు

సమాధాన ప్రయత్నములు తిరిగి విఫలము లగుట

లండను, మే 17:—దక్షిణ అయిర్లందునందు రెండు పక్షములవారికిని సమాధాన మొనర్చు శక్తికలవదిన డెయిలు ఈరాను సంఘమువారు తమ ప్రయత్నములు తిరిగి విఫలము లాయెనని ప్రకటించిరి. ఎన్నికలందు ఏపక్షమునా రెండుండి యభ్యర్థకులుండవలెనను విషయముపై సమాధానము కుదురలేదు. ప్రస్తుతము డెయిలునందున్న విధముగానే యుండవలెనని ప్రజాస్వామ్యవాదులు గోరుచుండిరి. డెయిలునందు దీర్ఘముగ వర్ష జరుగు సందర్భమున దీవెలరాగారు తాత్కాలిక ప్రభుత్వము నకు సహాయమొనర్చెద నని వాగ్దానమొనర్చెను. అయిర్లను ప్రజలు తమయభిప్రాయమును స్వేచ్ఛ గ వెలి టు చ్చుటకు ప్రజాస్వామ్యమునా రికమిద రొందరలు గలుగజేయకుండ నుండుపక్షమున ఏసహాయ మంగీకరించెదనని క్రిస్టియగారు తెలిపిరి. వర్ష నిలపియుంచబడెను.

బెల్గాము అల్లరులు

లండను, మే 16:—గత కనివారము ఈపాకిగుంతుచే హతుడైన ఒకతపాలామనిసి అంత్యక్రియలు జరుపుటకుగా నూకేగింపుతో జనుచుండగా కొంతమంది పోకిరిలు అల్లరిచేసి వారిపై తుపాకులు గాల్య ప్రారంభించిరి. కాపలా యొందబడిన సైనికులు వీరిని పారవోలవలసికచ్చెను. తరువాత వారు మార్గముపొడుగునను ప్రక్క సందులనుండి తుపాకులను ప్రేలుకుటకు ప్రారంభించిరి. యూకేగింపుతో జనుచున్న సాయుధ కళకట సైనికులు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుటకు గడుగగా నదియొక పోరాటముగ మారెను. గుంపు ఒకరినొకరు త్రోసికొనుటలన చాలమంది చిన్నవానికి బెల్లులు తగిలెను.

బెల్గామునందు కాంతిని కాపాడుటకు చాల పోలీసు దళ మధికముగ గావలసికచ్చుటచే రాత్రి పదిగంటల తరువాత బెల్గామునందెవరును దీపకము నుంచరాదని పార్లమెంటువారు త్రువు గావించిరి. ఇదివరకు 11 గంటలవరకు మంచుకొన నమజ్జ యుండెడిది. ప్రభుత్వమువారు పార్లమెంటువారి యుత్తరమును సమర్థించుచు నవసరమైనయెడల అసలు తలుపులే తియరాదని యుత్తరవులజేయ సిద్ధముగ నుండినని ప్రకటించిరి.

రైనునందు జర్మనురైళ్లు

పారిసు, మే 17:—రైనుప్రాంతమునందు జర్మనులు నిర్బంధజోవు రైల్వేలను రద్దుజేయవలెనని రాయబారుల సమావేశమువారు తీర్మానించిరి.

ప్రభుత్వసంఘమునా రితిర్యాకముప్రకారము మార్చి నెల వాయిదా తాలూకు 50000000 మార్కులను విశ్రమంధలివారికి చెల్లించిరి.

కెన్నా సమస్య

భారతీయుల కష్టములు

లండను, మే 15:— తూర్పు ఆఫ్రికా భారతీయుల రాయ బాటల సంఘమువారు భారత కార్యాలయమువారితో కలసి మెలసిన దినుసుచున్నారని రూటరు ప్రతినిధి తెలుపుచున్నాడు. భారత కార్యాలయాధికారమునందు సూతరముగ నది కారమునకు వచ్చినవారుగూడ సాధ్యమైనంతవరకు భారతీయులకు సహాయమునకు వెళ్ళించుచుండిరి. ఎట్టితప్పులైనను ఏ పక్షమువారిని సంతృప్తికరముగ నుండజాలదు. ఈసమస్యను గురించిన చర్చలవలన తృప్తికరముగ సమాధానము కుదురునని తోచుచున్నది. ఈపరిష్కారము తుదిపరిష్కారముగాక పోయినను తాత్కాలికపరిష్కారముగ నైనను యెంచవచ్చునరాజ్యపు కొలదివారములలోనే తుదిపరిష్కారము ప్రకటించబడవచ్చును.

బొంబాయిలోని గుర్రులు

బొంబాయియందు సంభవించిన తిరుగుబాటు నణచుటకు కాన్సియను పోలీసులనుండి బోల్షివిక్కులు నైస్యముల సంఘముగా వచ్చినవి.

మే 16:— యువరాజుగా రీదినమున మధ్యాహ్నము లాభమును చేరెను. యువరాజుగారి కంటిమిదిగాయము తొర్లముగ మానెను. రేపు తెనిసినవకు జరిగెదరు.

గుర్తి

(ఒక విలేఖనుని నుండి)

ఒక బిల్లులు

18 మే:— గుర్తి మైలుపుర దూరములో కల్తర్కాటక వద్ద 15 తేది సాయంత్రము ఒక బిల్లులు జరిగినది. ఈ కల్తర్కాటక అంతర్రుం గ్రామమునకు చేరుకగా నుండి వెళ్లినవారు కాపురములు చిన్నారపు గుర్తి రైల్వేస్టేషన్ నుండి 10 మైళ్ల దూరములో నున్న తనగ్రామము పోవుచుండెను. తన విశ్రాంతి చాలాకాలము నుండి తన ప్రాణాపహరణమునకు ప్రయత్నించుచున్నారని తెలిసి తనవద్ద ఒక తివాళియును వెంటబడి ఒక నాకరును ఉంచుకొని ప్రయాణము చేయుచుండెడివాడు. 15 తేది సాయంత్రం కొందరు మర్దముల అడ్డగించి అయ్యధములలో కాల్చిపోయిరి. చిన్నారపుకూడ కాల్చుటకు ప్రారంభించెను. ఇరువైపుల కాల్పులు సాగెను. చిన్నారపు తొడలో బిల్లుతో తనను కట్టుకొని పోరాడుచునే యుండెను. నాకరుగూడ తలమీద గాయముయ్యెను. మందుసామగ్రి ముగిసినందున పాపాపాపము ప్రారంభమయెను. ఇంతలో గల క్షణిది అంతర్రుం గ్రామముల కొందరువచ్చి పారిపోవుచున్న వారి వెంటనడిచి చేరువను కొత్తపేటవద్ద కొందరిని కట్టుకొనిరి. అరాచక పోలీసులు సలుపునప్పట్లు కలహకారులను తై సెన్సులేని తుపాకీతోను, గండ్ర గొడ్డళ్లతోను, కొడవలతోను ఒక యింటనుండగా ఆరెనుచేసికట్టు తెలియుచున్నది. గాయములు తగిలిన వారివద్ద ఆస్తిగతి గొంపోబడిరి. వారిరువురు క్రమేణా ఆశోగ్యంతులగుచున్నారు. మెడికల్ ఆఫీసరు సమక్షములో చిన్నారపు వాగ్మూలమును మేష్టిస్ట్రీటు రీసి కొనినను గుర్తిలో ప్రముఖుడైన ఒక రకీలు, అతని కుమారుడు వాయుకర్తయు వహించిన గుంపు ఈపని గావించికట్టు కన్నట్లు చున్నది. దొంగలను పట్టుకొనినందుల కొకసారి చిన్నారపుకు ఒక గడియారము బహువతి యొసంగబడియుండెను. ఈయన గత కొన్నింటి ఎన్నికలలో కేకనెట్టి, కిరకంకెరెట్టి గార్డుకు చాలా సహాయము చేసియుండిరి.

భద్రుడు

కమ్మవారి వెండ్లిండ్లలో జరిగియున్న పట్టుబట్టుట కాల సామ్యు భద్రుడెట్టుట ఆచారము. వారు నాగకెరెమార్గదర్శకులు. వారుగూడ ఇప్పుడు వివాహసమయములందు భద్రుడెట్టుముల వినియోగించుచున్నాడు. ఈమధ్య నెప్పల్లో ఈమె పుట్టింది కొటయ్యగారి కుమార్తెను చెలసాని శ్రీరాములు చాదగారి కుమారునకు ఇచ్చి వివాహము చేసినారు. ఈభయము భద్రుడనే వినియోగించినారు. శ్రీరాములుగారు రు 20 లును, కొటయ్యగారు 10 లును తిలపనరకాజ్యనిధికి సంభావనల నిచ్చినారు. కమ్మవారు కార్యకర్తలు వారిలో ప్రారంభించిన ఉద్యమము జరుగు గాంచకల్పము. ఇతరకమ్మవారు అందరు వీరి మార్గము ననుసరించెదరని నమ్ముచున్నాము. (ఒకరు)

రవీంద్రుని "విశ్వభారతి"

రవీంద్రనాథ ఠాకూరుగారి ఆశ్రయపత్రిక యగు "కాంతి కేరణ" నందు "విశ్వభారతి" యందు జరుగుచున్న పని విషయమై యాక్రందింపగలుగు ప్రచురణములు. విశ్వవిద్యాలయమును నుస్థిరముగా నేర్పటమట్లై గురుదేవు యూరోపు నుండి మరలివచ్చినప్పటి నుండియు పనిచేయుచుండిరి. అయినను తా మాచరించవలసిన సీగురుకృత్యములగూడ నిర్వహించుచుండిరి. ప్రతిభాశూన్యతను కొన్ని పుస్తకముల నుండి జరిపి వినుపించు ననేకవిషయముల గూర్చి తన యుద్దేశ్యముల తెలియ పలుకుచుండువాడు. కొన్ని దినములు వారు క్రొత్తగా రచించిన "బాలక" యనుగ్రంథము జరుగుచుండునని చెను.

భారతదేశమును తెలిసినవాడని ప్రసిద్ధిచెందిన ప్రాచీనదేశముల ప్రాధాన్యత నిర్దేశకవిగాయ హిందూదేశమున కిరరదేశములతోగల సంబంధమును గూర్చి యుపన్యాసము తిచ్చుచున్నారు. వారు విద్యార్థులను పరిశోధనకు తయారుచేయుచున్నారని, తిలపలుభాషలు నేర్పుచున్నారని. కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయపు ప్రొఫెసరుగారు పి. సి. బాగ్గి గారు నాభావ నేర్పు కొనుటకు వీరియొద్దకు పంపబడిరి.

తెలిగారి సతీమణిగూడ విద్య నేర్పుటయందు సహాయముచేయుచున్నది ఆమె పెద్దతరగతులకు ప్రాచీనభాష నేర్పుచున్నది.

విశ్వభారతిలో వ్యవసాయకాభ్యాసములుగా, నమోకాలో చూపు పూర్తిచేసి ప్రపంచమతయం తిరిగి వ్యవసాయపరిశోధన చేసి ప్రసిద్ధుడైన ఎల్లప్పుడూ గారు నియమి పుడిరి.

అస్ట్రీయా దేశములగు దాక్టరు మిస్ బ్రావిక్ పి. హెచ్. డి. గారు కళావిమర్శకురాలుగా విశ్వభారతిలో చేరనది. ఆమె సహాయముతో విద్యార్థులు ప్రావ్యపాశ్చాత్య కళలకుగల సంబంధము నేర్పుకొనుచున్నారు. ఆమె జర్మనుభాషను నేర్చుచు చిన్న బాలికలకు కొలటము నేర్పుచున్నది. కొత్తగా నాశ్రమములో నాడవలల భోజనకాల నోకటి నేనుకు ప్రగారి సతీమణియగు స్నేహలతాదేవిగారు యధ్యక్షతన సాపింతుడెను. స్నేహలతాదేవిగారు యంగ్లీషు నేర్పుచుండుట.

డబ్లియూ. డబ్లియూ. పి. డి. గారు అయ్యది సంకల్పి రములకు మరలి యాశ్రమమునకు వచ్చిరి. వారు విశ్వభారతిలో నింగ్లీషు పనిని చేయుచు పాఠశాలలో నింగ్లీషు నేర్పుకూడ నేర్పుచుండురు.

సి. యస్. ఆంధ్రమానగారు మన జాతీయోద్ద్యమములో నన్ని కాలములను అమితముగా పాల్గొనుచుండుటవలన వారు కొలది కాలమైనను నాశ్రమములో గడపుటకు వీలులేకున్నది. తూర్పు ఆఫ్రికానుండి వచ్చిన వెంటనే వారు మలబారుకు మాప్తాల కష్టనివారకాధ్యక్షులు వెళ్ళవలసి వచ్చుట చే బోధనవృత్తి నారంభించుటకు వీలులేక పోయెను. అచ్చటినుండి రాగానే వారు మరలకాలాకాలమునండి జరుగుచున్న తూర్పుయండియా రైల్వేపనివారి సమ్మోల మధ్య వర్తిగా పిలువబడిరి.

గురుకృష్ణుల నేకవిషయముల విపులమగవర్ణించుట కనకాశము కల్పించుటకు విశ్వభారతి సమ్మోలననుసంఘముకొక సాపింతుడైనది. ఇందులో కళలు, చరిత్ర సాహిత్యముల గూర్చి వ్యాసములు జరుపుచుండురు.

ఉపయోక్తములగు శిల్ప లనేకములు నడచుచుండును. కొన్ని నేకలందు ప్రదర్శనములును గానములును జరుపబడుచుండును. "సమ్మోలకము" "విశ్వభారతియను" జామ్మలతోగూడిన ప్రాకృతిక నౌకవానిని ప్రకటించును. "ఆశ్రమ సమ్మోలక" మున్ను "సాహిత్య సభ"యున్నా చాలా మంచివిచేయుచున్నది. విద్యార్థులచే ప్రకటించబడు ప్రాకృతికము మామూలుగానే వెలువడుచున్నది.

గతనర్తము మొదలుపెట్టబడిన శివప్రతికలా చాలింపబడినది.

విద్యార్థుల దత్తత్రేంద్రనే స్నేహితుల రాత్రిపాఠశాల యందు, ప్రసాద విద్యాలయమును కృత్రిక రముగా పని చేయుచున్నది. మొదటికానిలో నల్లరువిద్యార్థులు దినమును విద్య నేర్పుచుండురు. రెండవకానిలో ఉపాధ్యాయుడు శతముతో నేర్పాటు చేయుచుండును. ఈపాఠశాల క్రియలో రామానంద చుట్టిగారి పుత్రుడు ఎక్కికేసు డగరు ప్రసాదునిపేర సాపింతుడెను. దానికగు వ్యయమునకును రామానందబాబు గారి భోగించుచున్నాడు.

ప్రస్తుత మాశ్రమమున కన్ని ప్రాంతములనుండియు ప్రేతుకులు వచ్చుచున్నారు. ఒక లిథూనియా బానుడగు సాయన కాశ్రుజ్ఞా కాశ్రమములో మూడు నెలలనుండి హిమాలయ

ఎ మి గ్రే వ ను

సలహాసంఘము సాపింతుడు

సామాజ్యకాసనసభయందు ఎమిగ్రేషను జిల్లు చర్చకు లేబడినపుడు ప్రభుత్వమువారి పక్షమున జిల్లువై తెత్తు కమిటి వారొసగిన సలహాలను అంగీకరించిరి. ప్రభుత్వమువారి కీ విషయములందు తగు సలహా తిచ్చుచుండుట కొక స్థానిక సంఘమును నియమించుట యుక్తమని తీర్మానింపబడెను. తదనుగుణ్యముగ ఒక సలహా సంఘ మేర్పరచబడెను. ఈ గ్రంథ పేర్కొనబడిన వారు సంఘసభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

- 1. గా. డి. ఎన్. కర్క (అధ్యక్షులు). 2. ముల్లా, 3. లాబభాయి క్యాచలదాసు, 4. అహమదు తంజి మరకయాద, 5. సయ్యదు రహాలి, 6. సర్ ఎడ్వర్డు హార్లర్డ్, 7. యా. యం. జోషి, 8. మున్సి ఈశ్వరకరణు, 9. భాయిమానసింగు, 10. గిరంజీదాసు, 11. వారీమహమ్మదు హుస్సేన్ అలి, 12. టి. గంగాచారి, 13. మధుల్లేష్ అబ్దులాసీం, 14. ఆర్. డి. రొబింట్ (కార్యదర్శి).

డి. వెంకటేశ్వరరావు గారు ఫి జి నుండి ఇండియాకు రాగానే యాసంఘసభ్యులుగ నియమింపబడుదురు. ఈసంఘపు ప్రథమ సభ సెషన్లో బానునెల 19వ తేది జరుగును.

గూడూరు సామాజ్య పట్టాభిషేకము

శ్రీమాన్ తులసి నరసింహాచార్యులవారు ఈసంవత్సర మేవ పునర్వసు నక్షత్రమునాడు సామాజ్య పట్టాభిషేకము కాశ్రీయముగ జరిపించిరి:— ఎట్లైన "పారాజికల్పము, స్మారకల్పము, వైదికల్పము అని మూడువిధముల సామాజ్య పట్టాభిషేకమునకు విభజింపబడును. అందు మొదటివిధము పారాజికల్పము ననుసరించి మాత్రము చాలామంది ఆ నష్టిం చుచున్నారు. అందు భజనపథానము. స్మారకల్పమును కొందరు మట్టుకు వాడుదురు. అందు పరివార దేవతారాధన బాహుళ్యముగలదు. వైదికల్పము అనగ శుద్ధ వేదమంత్రములచేతన శ్రీరామాయణ సమంత్రములచేతన వట్టి యం ద తి విధుల ననుసరించి యు అనుష్ఠింపబడునది. ఇది తరుచు గ వేద విశ్వాసముగలవారిచే వాడబడినది. అందు ముఖ్యోక్తము లెవ్వియన శ్రీరామమ వ్రాసెను హామము యజుర్వేద పారాయణము శ్రీరామాయణ పారాయణము రామాయణహామము సర్వసముద్రోదకములచేత పుష్కర నదీ జలములచేత శ్రీరామ కల్ప సర్వప్రతిరకు వైదికరామాయణ మంత్రములచేత అభిషేకము ముగ్గుగు క్రియలు జరుగును. ప్రస్తుతము ఈపట్టాభిషేకమును జరిపించినవారు చిన్న వాటినుండి గొప్పవాళ్లకొక్కొక్కములగున్న వారైనను ఆశీనుకాలములో ఉద్యోగధర్మము. ఇతరకాలములో వైదికసామ్యముచే రెంటిని పోషించుచుండిరి. వెన్నసపోండి స్వగ్రామమును చేరనకొనెదల వారి బృహస్పతియొక్క సహవాసముచేత ఆశీక గొప్పకార్యముల నొనర్పిరి. అందువలన ఇతర వైష్ణవులకు బహుకాలమును డి ఆచారమున నిలిచి పోయిన వాస్తవ్యురీ కాలింతున్నగు వాటిని అనుష్ఠింపటయందలి జనుకీచినవారైరి. వీరు గూడూరుగ్రామమునకు ప్రవేశించినది మొదలు వీరలకు ఆహారకనతి యేర్పరచిన విధము సాకార్యము మాచి తీరలమును. అందులో సర్వలకు వైదికవిధిచేత సామాజ్య పట్టాభిషేకము నొనర్చుటకు శిగ్గర్చులై నందుకు వీరికి సకల శ్రేయస్సుల సీకర్మయందొనర్పబడుల ప్రార్థించుచున్నారము.

(ఒక విష్ణుభక్తుడు).

ములకు వెళ్లెను. ఇంకొక ప్రేతుకురాలు పాండిత్యముగల రవ్య ను శ్రీ. ఆమె పేరు మాడేందు మీనియర్. ఆమె సంస్కృత పాండిత్యము కలదగుటచే కాల పుస్తకములను ప్రాచీ, రవ్య ను భాషలలోని కనువాదము చేసెను. ఆశ్రమకాభవము నామె రవ్యాదేశ ప్రస్తుతస్థితి సాహిత్యములగూర్చి యుపన్యసింపెను. జర్మనీనుండి మరలి వచ్చిన యొక ఆశ్రమప్రాంత విద్యార్థి ఎల్లెక్కోధియట్ అఫ్ మ్యాటర్ అను పేరుతో నుపన్యాసముల నిచ్చెను.

కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయమునకు జెందిన కిరకుమార మిత్రగారుగూడ కాశ్రమములో నొకవారముండి మాచి వెళ్లిరి. (సర్వేంటుపత్రికా)

ప్రకటన

రాజమండ్రి కాపురములు గొడవల్లో 'కేమాతారంగారి తాలూకు ఆడితెంగి, కొమరగిరి పట్నం గ్రామ కాపురములు విండి పాపయ్యగారి తాలూకు, సర్వధూములు, సుమారు 18 అడుగులు పొడవు, చుట్టుకొలత అడుగున్నర లగాయతు రెండు అడుగులు వయ్యా. పుండ్ల 46 బూతులు వేది 1 6-22 ని వేలం వేయబడును. కావలయు వారు వచ్చి పాడుకొరవచ్చును. రాజమండ్రి. 18-5-22 } గొవవర్తి కేమావతారంగ.

వ్యవసాయము-ఫలవృక్షములు

11

శీతోష్ణస్థితి గతులు

ప్రపంచము వివిధ ప్రదేశములలోని శీతోష్ణ ప్రభుత్వములు వేరువేరుగా ఉన్నవి. కాని ఫలవృక్షముల కృషియు వృక్షములను నూతన శీతోష్ణ స్థితి గతులకు సరిపడుటకు ప్రయత్నములుచేసి, వైరు చేయుచున్నాడు. అట్టి సందర్భములలో ఆ చెట్లకు సరిపడు శీతోష్ణ స్థితిగతులను ఎంతో ఖచ్చితముగా నిర్ణయించుచున్నాడు. వాటి ఫలములకు చాలవెలయిచ్చుకొను ప్రదేశములలో మాత్రమే ఆవిధముగా వైరు చేయగలిగియున్నాడు.

సమ శీతోష్ణములుగల యూరపు అమెరికా ఖండము ములలో తోటలలో గాఢ యిండ్లను నిర్మించి వాటిలో ఉష్ణదేశములలో పెండ్లి చెట్లను నాటి, ఆ గాఢయిండ్లలో యినుపొట్లములను ఏర్పాచి, వాటిగుండా అవిరిని ప్రవహింపజేసి, గాఢయిండ్లను వేడిచేసి అట్టి చెట్లను వైరు చేయుచున్నాడు; కాని మనదేశమును ఇంతవరకును అట్టి గాఢయిండ్లలో చలిదేశములలోని ఫలవృక్షములను నాటి, శీతమును పొట్లములగుండ వ్యాపింపజేసి వైరు చేయవారొకరైనను లేరు.

నేలలో ఫలదత్తను గురించిన గుణగుణము లేవైనాయెడల, ఎరువుల మూలమున సవరణ చేయవచ్చునుగాని, ఉష్ణోగ్రతవిషయములలో ప్రకృతిని మార్చుటలో అంతశక్తిగలవాడుకాదు కాబట్టి మనదేశము ఫలవృక్షములను వేరువేరుగా ఆయా ప్రదేశముల శీతోష్ణస్థితిలకు అనుకూలించి ఫలితమున వాటిని మాత్రమే వైరుచేయవలెననిది.

ఫలములు

ఫలముగాను, నీడయుండేది ఫలములకంటె, ఎత్తుగాను బహుముగానున్న ఫలములు మంచిది. చెట్లు చిన్నవిగా నున్నప్పుడు నీడయుండవలసిందేగాని, పెద్దవి అయినవికొనినీడ నీడ ఏమాత్రము ఉండదు. కాని, తోటయట్లును, పడ్డచెట్లకు ఏబదిమడుగులవరకును, పెద్దచెట్లను వైరుచేయుట మంచిది. అందువలన చిన్న పడ్డచెట్లకు, బలమైనవాయు ప్రవాహములు హానిచేయజాలవు. విశేషముగా వ్యాపారముండేది పట్టణములలోను నగరములలోను ఫలవృక్షములను వైరుచేసిన లాభకరముగా నుండదు. అట్టిచోట్లలో పొగము దుమ్మును ఆకులను కప్పివేయును. మనస్సులకు క్యాసకోశము లేలాగో, చెట్లకు ఆకులు పాచ్యునవికాదులను పని జరుపవలయును. దుమ్మునిండినందువలన అట్టిఫలముల కాటకము లేస్తున్నది. అంతేగాదు. గాలిలోనుండి ఆహారపదార్థములను తీసికొనుటకు వీలగుండదు. రస్తాలవెంబడియుండు చెట్లు ఆహారోద్యమమును నీడస్థితిలోనుండుటకును, పూలు రాల్చి పోవుటకును, కారణము, పూలనిండుగ దుమ్ము కప్పి, వాటి సహజవిధి నెరుక్కొనియకపోవుటయే.

వృక్షములు పెరుగుటకు శీతోష్ణ స్థితిగతులు ఎంతముఖ్యమో, ప్రదేశము అంతముఖ్యమైనది. ఎలవన కొన్ని చెట్లు ఎత్తు ప్రదేశములలో పెరుగుజాలవు. సముద్ర యంతరికములకు 3000 అడుగుల ఎత్తుకు అధికముగా నుండే ప్రదేశములలో శీతోష్ణస్థితిగతులు ఎంత అనుకూలముగా నుండినను మామిడి తొంకాయచెట్లు పెరుగువు.

కాఖాంతురములు, అంట్లు, మొక్కలు

ఫలవృక్షములను, మొక్కలను కాఖాంతురములు అంట్లు మూలమున సాధారణముగా వ్యాపింపజేయుచుండును. రుచి యందును వాసనయందును శ్రేష్ఠతమైనవి అంట్లవలనను లేదా కాఖాంతురములను కట్టబడిన మొక్కలవలన నేలభీయును. విత్తును నాటి యుత్పత్తిచేసిన చెట్లవలన లభించే ఫలములు అంట్లవలన లభించే ఫలములకంటె గుణమునందు మట్టుగా నుండుటయేగాక, విత్తును ఏచెట్టునుండి తెచ్చితిమో ఆ తత్తి చెట్టునే, ఆ విత్తువలన నుత్పత్తియైన చెట్టు పోలియుండదు.

అంట్లుకట్టిన చెట్లవలన లభించేదిపండ్లు, కాఖాంతురములను కట్టిన చెట్లు (Budded trees) వలన లభించేది పండ్లు యంత పెద్దవి గాకపోవుటయేగాక, ఆ చెట్లయంత బలమైనవిగాని అంతకాలము జీవించునవిగాని కావు. కాఖాంతురములను కట్టినచెట్లను, బీజములవలన యుత్పత్తియైన చెట్లయొక్కయు, అంటికట్టిన చెట్లయొక్కయు గుణములు దానియందు కూడియుండును. అని బీజములనుండి యుత్పత్తియైన చెట్లంతపెద్దవియు బలమైనవియు అంత ధీర్ఘకాలము జీవించునవియు, అంట్లుచెట్ల పండ్లకంటె పెద్దవియు, వాటికంటె నెక్కువ పండ్లను కలిగియుండుటయు, రుచియందును సువాసనయందును సమానముగా నుండును.

కాఖాంతురములను గట్టినచెట్లు కుటుంబముగనని కొందరుండు కాని వాస్తవముకాదు. వాటిని కట్టినప్పుడు మొక్కకు కుటుంబముగా నుండుటకు సరికేయనిది కుటుంబముగాను. పండ్లు అంత బాగుగా యుండవని మరి కొందరుండుగాని అనుభవ

మువలన వాస్తవము కాదని తేలుచున్నది. కాఖాంతురములను కట్టినచెట్లు, బీజమువలన ఏర్పడిన చెట్లకంటె శీఘ్రముగా ఫలితమునకు వచ్చును. అందువలన వాటియంగములు అంత పెద్దవిగా పెరుగలేవు. కాని ఫలితము సమయమునకు రెండుచెట్ల పరిమాణము సమానముగా నుండినయెడల, అటులేరువాల కాఖాంతురములను కట్టినచెట్లు ఎక్కువ పెద్దవిగా పెరుగుచుండును.

కాఖాంతురముల విషయమునుగురించి యాలోచించినయెడల, కాఖాంతురములను కట్టిన పండ్లచెట్ల ఎక్కువ లాభకరమైనవి. ఎలవన అని మూడుసంవత్సర కాలములో ఫలితమును. బీజమునుండి యుత్పత్తియైన చెట్లు ఎనిమిదియేడ్లకు ముందుగా ఫలితవత్తు; కొన్ని ఫలితవత్తు ఫలితవత్తు.

బీజము వలన నుత్పత్తి చేసిన చెట్ల మూలమున కొన్ని జాతులను యుత్పత్తిచేయవలెనని చేసిన ప్రయత్నములన్నియు నిష్ఫలమైనవి అనుభవము వలన ఉదాహరణకొని. విత్తువలన తక్కువలాతి చెట్లయినను ఏర్పడును, లేదా, నూతనలాతి యైనను ఏర్పడును. ఈ నూతనలాతి సాధారణముగా తల్లిలాతికంటె లోపమైనదిగా నుండును; ఫలితము లభించకముందు ఎన్నో సంవత్సరములు శ్రమపడి కనిపెట్టి సంశయమును చుండవలెను కాని అంట్లు కట్టబడవలనను, అంట్లు తొక్కుటవలనను, కాఖాంతురములను కట్టబడవలనను, ఏర్పడిన వృక్షములలో అలాటి సంశయములు లేవు.

నేల

నేల రెండువర్ణములనుండి - అనగా రాళ్లు, సేంద్రీయపదార్థములనుండి - యుత్పత్తియగుచున్నది. ప్రతిమంచి నేలకును ఈ రెండును ముఖ్యశక్త్యము. రాక పదార్థము లేకపోయినయెడల, శరీరము లేవ, ప్రాపులేననేలగానుండును; సేంద్రీయపదార్థము లేకపోయిన యెడల ప్రాణము లేని శరీరములాగున నుండును. మొక్కలను వైరుచేసి నేలలో కలిపివేయుటవలన నేలలో సేంద్రీయపదార్థము చేరుచుండును. ప్రతిప్రదేశముందును నేలనిర్మాణము జరుగుచున్నది. చచ్చిక చెట్లు మొదలయినవి జాస్తికాలము పెరిగినచోలది ఎక్కువ నేల ఫలవంతమును. అందువలన నేలలోని ఖనిజ పదార్థములు తీసికొనుచుండును. మట్టిలోని యిటువంటివి ఎక్కువ సన్నమగుచోలది, ఖనిజ పదార్థమును సేంద్రీయ పదార్థము కలియబడునట్లు చేయుటవలన నేలను ఎక్కువ ఫలవంతముగా ప్రకృతి చేయుచున్నది. నేలలో సేంద్రీయ పదార్థము, విశేషముగా కలిసి పప్పుచే అది పూర్తిగా బలవంతముగను. కాని దానిముఖ్యప్రయోగ ప్రయోజనము వృక్షహానిమును చెట్లకు ఇచ్చుటయేగాక, ఉష్ణోగ్రత, తేమ, గాలి మొదలయినవి లభించునట్లు నేలయొక్క భౌతికగుణములను బాగుచేయుట, శ్రేష్ఠతమైనవియు, బలతమైన నేలలు గరుములు అనగా పొడిపొడిగాను, గుచ్చువుగాను, నల్లరంగును గలిగిగా నుండవలెను. ఈ భౌతికగుణములు ఏర్పడవలెనని, పశువుల పెటయు పచ్చియెరువులను నేలలో కలిసిపోవలెను. భౌతికగుణములు ప్రాముఖ్యమైనవిగాబట్టి, ఆతిలాగ్రతగా చూచుచుండవలెను. ఈవిషయము, కేవలము వాటియే కంటె ముఖ్యమైనది. బంకనేలలలో, ఈ విషయము వాస్తవమైనది. ఎలవన అట్టి నేల గట్టిపడును చెట్లకు వినియోగపడని వృక్షహానిము నేలలో నుండియు ప్రయోజనములేదు. భౌతికగుణములను బాగుచేయుటవలన, వృక్షహానిమును చెట్లయొక్క వేళ్లకు లభించునట్లు చేయుటకును, ఎరువులను సమానముగా నేలయంతటను వ్యాపింపజేయుటకును సహాయకారిగా యుండును. అంతేగాదు, తేమను భద్రపరచుటకును, గసాయనిక మార్పులను చేయుటకును తోడ్పడును.

నేలలో తేమను భద్రపరచుట

మట్టిని చాల సన్నగాచేసి, నేలను కొంచెము చక్కగా నుండునట్లు చేసినయెడల, నేలలో చాల నీరు నిలిచి యుండగలదు. వైసేలను దున్ని కట్టించి పెట్టినయెడల నేలలోని నీరు ఆవిరియై పోజాలదు. గట్టిబంక నేలలను లోతుగాను, ఇసుకనేలలను గరువనేలలను వైసేన కట్టించవలెను. నేలలో ఆకులలములను తొక్కివేసినయెడల, నీటిని జాస్తిగా నిలుపుకొనుటకు శక్తి ఏర్పడును. కాబట్టి పండ్లచెట్ల తోటలను పరిశీలనములకు ఒకపర్యాయము వానకురికిన వెంటనే నేలను కట్టించుచుండవలెను.

నీరు అధికముగా నుండనియెడల పొడిపొడిగాను నల్లగా నుండే నేలలు ఫలవృక్షములకు చాల మంచిది. ఈ చెట్లవేళ్లు చాలలోతుగా వ్యాపించునగాన, క్రిందినేల సహితము బాగుగ నుండవలెను. గరుములును, లేదా కొంచెము బంకగా నుండే

నేలలు చాలపెద్దచెట్ల యాధారమునకు మాత్రమే వినియోగపడును. మామిడిచెట్లను వనసచెట్లను ఎత్తనేలలలో శీఘ్రముగా ఫలితమునకు వచ్చును. నల్లనేలలో కొంచెము ఆలస్యమగును. అంతేగాదు! పండ్లు ఎక్కువ అందుముగానుండి ఎక్కువకాలము చెడిపోకుండును. కాని నల్లనేలలోని పండ్లు ఎక్కువ రుచికరముగా నుండును. ఈ తీపుకు కాఠిణ్యము నల్లనేలలో పొటాష్ ఎక్కువగా నుండుటయే.

రసాయనికముగా బలమైనమైనది. అనగా సేంద్రీయపదార్థమును నున్నమును స్వల్పముగాను నేలలలో, ఆపదార్థములను చేర్చుటవలన అట్టి నేలలు ఎక్కువ బలవంతముగను. రాతిపటగాను గట్టిగానుండే నేలలను బాగుచేయుట సాధ్యమైన పనిగాదు.

నాటుటకు అదను.

వర్షపునీరు 35 లేక 40 పడునట్ల కంటె నెక్కువగా కుతీకాక నల్లని బంక నేలలుగా నుండినయెడల, వర్షకాలమందు పెద్దవాగులు కురిసిన వెంటనే నాటుటకు మంచిసమయము. ఎత్తనేలలలో అనగా నీరు విశేషముగా నిలువని నేలలలో 70 లేక 80 పడునట్ల వర్షము కురిసినను, చెట్లను వాగులు కురియుచుండు సప్తధి ఎప్పుడైనను నాటువచ్చును. చలికాలమందును నాటువచ్చును.

దున్నట

బాగుగ దున్నటయనగా, మట్టిని కట్టగించుటమాత్రమే కాదు; ఆమట్టిని పొడిపొడిగా చేసి, ఆ నేలమీద నుండిన గడ్డిగాదములన్నిటిని మట్టిలో తొక్కివేయుట. మట్టి రేణువులు ఎంత సన్నముగా నుండిన, అంత యధికముగా నీటిని నిలుపుకొనగలదు. కాబట్టి ఏ నాగలి మట్టిని ఎంత యధికముగా పొడిచేయునో అదే మంచి నాగలి. ఏ పండ్ల చెట్లములలో నైతే నెక్కువ పండ్లు దగ్గర దగ్గరగా నుండగలవో, అంత యెక్కువ నీటిని పదిలపఱచగలను. పండ్లతోటను వేసినవెంటనే కొన్ని సంవత్సరములు బాగుగ దున్ని సాగుచేయుచుండినయెడల ఆటుకరువాల దున్నట మొదలయిన పనులు చాల కులభముగను.

మొట్టొక్కొక్క సంవత్సరములకాలము, ఎక్కువలో తుగా దున్నగూడదు. ఆరుమొదలు యెనిమిది యంగుళములలో తుండిన యెడల చాలము. అందువలన నేల గట్టిగా నుండ నందున నేళ్లు కులభముగా క్రిందికి వ్యాపించును.

చెట్లను నాటుటకుముందే నేలసంతను బాగుగ దున్ని చెట్లను నాటివెంటనే పడ్డచెట్లములలో సాగుచేయుచుండవలెను. చెట్లను సరిగా నాటి - మొదటి సంవత్సరమే సాగు చేసినయెడల, వేళ్లు లోతుగా వ్యాపించును. అందువలన లోతుగా దున్నిన న, వేళ్లకు హాని వచ్చునంత లోతుగా గాగాని, చెట్టుపోదకు హానివచ్చునంత సమానముగాగాని దున్నగూడదు. ఫలితముయొక్క మొత్తము నేలయొక్క కేవలపు సత్తుకకంటె, వైసేల పొడిపొడిగాయుండుట ననుసరించి యుండును.

సాగుచేయుట యందును మితముగా నుండవలెను; లేదా చెట్లు పెద్దవిగా పెరుగుచుండునేగాని, ఫలితము చాల తక్కువగా నుండును.

జలనిర్గమనము

కొంచెము మిట్టుగానుండే నేలలమీద జలనిర్గమనము సహజముగానే యుండును; ఇసుకనేలలలోను, ఎత్తనేలలలోను, అధికముగానుండే నీరు కులభముగా నిర్గమించును; కాని నీరు నిలిచియుండే నేలలలో, ముఖ్యముగా 70 పడునట్లకంటె నెక్కువగానుండే ప్రదేశములలో, జాస్తిగా నుండే నీరు నిర్గమించుటకు ఏదో ఉపాయమును చేయవలెను. ఈ సందర్భములలో నొకవిషయమును జ్ఞాపక ముంచుకొనవలెను; ముందుగా పూతపూయవలెనని కోరినయెడల, ఆయదనుకు ముందుగా నేల కొంచెము ఆరియుండవలెను. కాబట్టి, నీరునిలువని నేలలు, పండ్ల చెట్లతోటలకు ఉత్తమమైనవి; అందువలన నేలలు త్వరగా వేడియగుటయు, సత్తువను కులభముగా వినియోగపరచుటయు, కులభముగా సాగుచేయబడుటయు, మొదలయిన విషయములందు అనుకూలపడును.

సహజముగా సంపూర్ణజలనిర్గమనము లేని తోటలలో నేల మంచి స్థితికి వచ్చునంత వరకు, జలనిర్గమనమును ఏత్పాట్లచేయవలయును. గట్టి నేలలను, చాటి నేలలను ఈవిషయమందు అతిలాగ్రతగా నిర్వహించుచుండవలెను.

దరిశి చెంచయ్య

పాలకొండతాలూకా జాతీయోప సంఘము

కార్యసంఘసభ్యులు 15 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు సీలంపేటలో సమావేశమై ఈ క్రింది నిర్ణయములు గావించిరి.

నాగపురరాష్ట్రీయ ఉపసభ్యులవారిజేతను, ప్రైవేటి కనెక్టర్ జేవిమున్నగు సుప్రసిద్ధ జాతీయవాదులచేతను సహావింప పడిన కాననసభల బహిష్కారమును గూర్చిన బాడ్జోటి విధాన మునంగి మాత్రు ప్రస్తుత పరిస్థితులలో ఆంధ్ర ప్రదేశ్ నియమ అక్రమమనియు, అనావరతమునయు ఈ సభవారు ఆధిప్తావ పడుచున్నారు.

వెతనందిపాడు ఫిర్యాదులందలి ప్రయోగులగు అసహాయ వాదులపై విధింపబడనగు అవసర పన్ను సందర్భమున అఖిల భారత కాంగ్రెసుసంఘమువారి యనుజ్ఞ జడసి సివిల్ డిరెక్టరమును ప్రారంభింపవలయునని అచ్చటి ప్రజలను ఈ సభవారు కోరుతున్నారు.

ఆంధ్రుల కన్నకును కాంగ్రెసునుజరత భాగ్యము ఇతర వరకు లభింపకుండుటచే ఈ సందర్భమున కాంగ్రెసు ఆంధ్రజేత మునందు ఒకపుటకు అఖిల భారత కాంగ్రెసుసంఘమువారి తమ నిర్ణయమును చూపుకొనవలసినదని ఈ సభవారు కోరు చున్నారు.

తాలూకాసంఘసభ్యులుండి నూటికి 50 వంతున ఖద్దరు వ్యాపకమునకున్న, 25 వంతున జాతీయ విశ్వకున్న 25 వంతున సంఘభిక్షులకున్న వెచ్చించుటకు ఈ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

తాలూకా ఖద్దరునికి ఈ క్రిందివిధాలను కృతజ్ఞతా పూర్వకముగా స్వీకరించుచు ఇతరులనుకూడా విశేషముగా తోడ్పడవలయునని ఈ సభవారు హెచ్చరించుచున్నారు.

Table with 2 columns: Item Name and Price. Items include Xరిమెట్ల నారాయణరావుగారు, రే|| వెం|| నువ్వారావుగారు, వి|| రామమూర్తిగారు, చై|| బోలు ప్రకాశంగారు, ము|| అప్పలనరసింహంగారు, కో|| అప్పల నృసింహారావుగారు, ము|| వెంకటరావుగారు.

వారిలవలసలో ఆంధ్రభారత విద్యాలయము ప్రారం భింపబడినది. 8 రాట్టములు 1 వగము నెలకొల్పబడినది.

పాలకొండలో రంగుపనులు అద్దకపుపనులు ప్రారంభింప బడినవి. ముదుకనూలు వీళ్ 1 కి రు 2-కి-0, చొ|| సన్నపునూలు (నూమారు 40 నెం) వీళ్ 1 కి రు 8-0-0 చొ|| ముదుకనూలు బట్ట రెండునూలు వెడల్పు x|| 1 కి 0-8-0 చొ|| విక్రయించు చున్నాము. ముందుసభ కరిపురములో జూన్ 4 వ తేదీని కూడును. సభ్యులెల్లరు దండచీను ప్రార్థితులు.

తాలూకా మహాసభనుకూడ త్వరలో జరిపుటకు ఈ సభవా తాలోంచుచున్నారు.

సహాయ కార్యదర్శి

ప్రకటన

చందాదారులు మా ఆఫీసుకు ఉత్తరములు గాని మనిఆర్డరులు గాని పంపునపుడు తమ చందా నెంజరును ఉదాహరించు చుండినయెడల ప్రత్యుత్తరము నిచ్చుటకు సులభముగా నుండును కనుక నితనుండి ఆట్లు తప్పక గావింపవలెనని కోరు చున్నాము. ఆం|| ప|| న్యవస్థాపకుడు.

ప్రతాప కస్తూరిమాత్రలు

ఇవి మిక్కిలి ఘాటుగలిగి నువాసనగా నుండును. తాం బూలములో గాని విడిగాగాని 1-2 మాత్రలు పువ్వుకొనిక ఆనందముగా నుండుటయే గాక, ఆర్తము, వాయువు, జలుబు, జ్వరము, సన్నిపాతము, దగ్గు, ఉబ్బునము, కలరా, ప్లేగు, విషజ్వరములు, నీటిదోషములు, పండ్లనోషములు, మొదలగు అనేకవిధములగు వ్యాధుల కిది క్రమాయుధమువలె పనిచేయును. కేలకొది సీసాలు విక్రయ మగుచున్నవి. (8851)-3

200 మాత్రలసీసా 1-కి రు 0-4-0; డబ్బా సీసాలు రు. 2-8-0

వి. పి. చార్జి ఎన్నిటికైనా రు 0-6-0.

పి.సి.పి. ఆంధ్ర కో, ఆయుర్వేదసమాజం, వెలిచేపి, నెల్లూరుజిల్లా

కాకినాడ తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘము

(1-1-1922 నెం|| లగాయుతు

30-4-1922 నెం|| వలకు జమా ఖర్చు పట్టి)

Table with 2 columns: Item Name and Amount. Items include గోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘముకల్లు, విరాళములు, కాకినాడ సీటీ కాంగ్రెసు సభ్యత్వపు చంకాలు వసూలు బాపతం, కాకినాడ రామచంద్రరావుగారికల్లు, తిలకు స్వరాజ్యనిధి, తిలకు స్నేహితునికల్లు వసూలుచేయ బడిన తిలకు స్వరాజ్యనిధి, అచ్చు వెంకటరత్నంగారు తిలకు స్వ రాజ్యనిధికితం యిచ్చినది, రేపాళ, వెంకటేశ్వర్లుగారికల్లు తిలకు స్వరాజ్యనిధికితం యిచ్చినది, విరాళకర్త శూర్యవారాయణగారి కల్లు తిలకు స్వరాజ్యనిధి క్రింద, కాంగంటి సుబ్బారావుగారికల్లు తిలకు స్వరాజ్యనిధికింద వసూలు, కాంతివైద్యుడు నిమిత్తం యార్లగడ్డ తమ్మయ్యగారికల్లు వసూలు, బంగారు రంగనాథగారికల్లు తిలకు స్వరాజ్యనిధికింద వసూలు.

జమ మొత్తం రు. 1818-9-3

ఖర్చులు. రు. ఆ. వై.

Table with 2 columns: Item Name and Amount. Items include కాకినాడ శ్రీల కాంగ్రెసు సంఘము నకు విరాళముక్రింద యిచ్చినది, ప్రచారకల జీతములు నిమిత్తం, ప్రచారకల భత్యఖర్చుల నిమిత్తం, అచ్చున్న కాకినాడు, సాక్షుల కాలాట, అక్కినుజిద్దెనిమిత్తము, పుస్తకములు (లైబ్రరీ), స్టేషనరీకాలాట, పోస్టేజీకాలాట, రెండువార్తలు ని, నిలక.

1818- 9-3

వేదాంతం వెంకటకృష్ణయ్య,

కాకినాడ, 1-5-22. కార్యదర్శి, తాలూకా కాంగ్రెసుసంఘము.

“తెలుగు సంక్షిప్తలేఖనము”

మీరు ఇల్లుకదలకనే తెలుగు సాహిత్యంను నేర్చుకొని భాషాసేవచేయవచ్చును. దివమున కొక గంట పని. వివరముల క్రింది చిరునామాకు కార్డు వ్రాయండి!

(13) ఇన్ ఫర్మేషన్ బ్యూరో, కాకినాడ.

(873) “కాంతామదహరణి”

అను యువాని వైద్యకాస్త్రప్రకారము తయారయిన ఇంగ్లెషుపుస్తకీ దివ్యమైన లేఖ్యము. దీనిని నేవించుటచే, నిస్సత్తవ, లేపనకీర్తితండుట, స్వప్నమందు స్థలనము, చితిగా క్షిప్రస్థలనము, కార్డుచేతులు లాగుట, పోగొట్టి నిత్యయావన గుఱుము నిచ్చును. నీ గ్రహమందు తేలెల సిగు పడెదవు? దీనిని నేవించి స్వర్గముఖులను పొందుము. పథ్యములేను.

పరీక్షచేసి చూచిన మీకే తెలియును. వెల 1 డబ్బా 4-0-0 ఆంధ్రపత్రికా చదువరులకు రూ. 3-0-0 మాత్రమే.

తామరమందు:- నెడే తామర, గజచర్మము, తామరలకు ఆమోఘము వెల డబ్బీ 0-3-0

ది రెడ్డి అందు కంపెనీ, గోపాలపురం, తొత్తపేట పోస్టు (గోదావరిజిల్లా)

[8888]

బెంగారు నాగపూరు రైల్వేకంపెనీ

(లి మి టె డ్)

(ఇంగ్లాండులో ఇంకాకొనిరేటు చేయబడినది)

యేలము

రవూరమి 20 టన్నుల మూడు రకములు ఇత్తలిపాడి, 5 టన్నుల రాగిపాడి, 25 టన్నుల కంచుపాడి, తునకలచే తయారు చేయబడిన కంచు కడ్డెలు, వంచుటకు వీలగునట్టి 700 టన్నుల ఇనుప తుండ్లు, పాత పోతగాను గొట్టముల తునకలు 40 టన్నులు, 40 టన్నుల ఆకురాట్లు, 200 టన్నుల చక్రము ఉక్కుతునకలు, 10 టన్నుల తోలు ముక్కలు, 4 టన్నుల అద్దపుముక్కలు, పనికిరాని శేకు సామానులు. చిన్న, పెద్ద, అన్నిరకముల పీపాయిలు, గాల్వనైజుడు (తెల్లని) ఇనుపప్రములు (డబ్బాలు), కాబిన్లు మొదలైనవి కంపెనీ జనరల్ స్టోర్సులో ఖరగ్ పూరులో జూన్ నెల 12 వ తేదీ మొదలుకొని నిత్యమును ఉదయము 8 గంటలకు వేలము వేయబడును.

ఈ క్రింద తెలుపబడిన షరతుల ననుసరించి వేలము జరుగును.

(1) వేలములో కొనినట్టి సామానులను అమ్మ కమైన దినమునుండి 2 నెలలలోగా తీసుకొని పోవ లెను. లేనిచో సంచకారముక్రింద కట్టిన సొమ్ము తిరిగి యివ్వబడదు.

(2) సామాను లన్నియు రైల్వేకంపెనీవారిచే బండ్లలోయెక్కించబడును. టన్ను 1 కి రూప 80 చొప్పున చార్జి చేయబడును.

(3) ఖరీదు చేయబడిన మొత్తములో నూటికి 25వంశున రైల్వేఆక్షనర్లవద్ద సంచకారము క్రిందచెల్లించి, వారినన్ననుండి సవరు మొత్తమునకు రశీదును అమ్మకమైన తేదినాడే తీసికొనవలెను. ఇతరవివరములు తెలియగోరువారు ఖరగ్ పూరులో నుండు ఆక్టింగు కంట్రోలరు ఆఫ్ స్టోర్సుగారికి వ్రాసినను, లేక ఖరగ్ పూరులో నుండు రైల్వేఆక్షనర్లు, మెసర్సు బలి మోరి యాబదర్సు వారికి వ్రాసినను తెలుప బడును.

(108)

మిత్తర్ } యేజంటు ఉత్తరు ననుసరించి 13-5-22 } ఎస్. లూకిస్ ఆక్టింగు కంట్రోలరు ఆఫ్ స్టోర్సు.

Mitter } By Order of the Agent, 13-5-22 } S. Lukis. Ag. Controller of Stores.

తామర తైలము

తామర, తిట్ట, దూరద మొదలగువాటికి మంచిమందు
తామర, తిట్ట, గజగి మంచి ద్రవ్యము 1-3 0-6-0 మార్గము
అనేక రోగాలనుండి యున్న తామర నాలుగైదు పాము
కాచినతోడనే పోయినదని వేలమంది మాకు వ్రాసియున్నాడు
దీనిని రాచిన మయ్యుండిదు. చర్మము నలం పెక్కుడు.
అమృతాంశము దీనిలో, బొంబాయి - మదరాసు.

బహుమానము

వైద్య విద్య

అయురారోగ్యైశ్వర్యములకు మార్గదర్శి
అన్ని భాషలలో దొరుకును.

రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ,
(8198) 27, నీనాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

ముఖ్యగవనిపు

1920-వ సంవత్సరం ఆగస్టు నెల మొదటి
తేది నుండి అన్ని ధరలు మార్పుబడినవి.

**The Zandu Pharmace-
utical Works Ltd.,**
Elphinstone Road, Bombay.

ఇప్పటి కాలము ననుసరించి మిక్కిలి
నమ్మకముగాను, తప్పక గుణము నిచ్చునట్లును
అయుర్యేద ఔషధములను తయారు చేయు
చున్నాము.

హిందూ దేశమునందు జరిగిన అయు
ర్యేద వస్తుప్రదర్శనము లన్నిటిలో బంగారు
పతకములు బహుమతిగా నిచ్చియున్నారు.

పై కనిన విలాసమునకు వ్రాసినచో
ధరల పట్టి పంపబడును.

జాండు పర్వ స్వాతికల్ వర్క్సు

అయుర్యేద ఔషధముల జేయువారు
(388) బొంబాయి నెం 13.

ది ఆంధ్ర ఇండస్ట్రియల్ ట్రేడింగు కంపెనీ,
పోల్ ఏజెంటు: కాకినాడ.

అశ్వగంధాదిలేహ్యము

అశ్వగంధాదిలేహ్యము చిరకాలమునుండి
కఠిరములో జీర్ణించిన దిట్టభిరంగిలోగము
(సవ్యాయి)ను బోగొట్టును

అశ్వగంధాదిలేహ్యము:- బలము గలిగించును.
జఠరాగ్ని నిచ్చును. కృశించిన వారలకు
మంచిది.

అశ్వగంధాదిలేహ్యము:- వాతపుకొప్పలు, ఆచ
వారికొప్పలును బోగొట్టును.

అశ్వగంధాదిలేహ్యము:- సరములకు పలుక్యమును
యిచ్చును. ధాతువృద్ధిచేయును.

10 తులముల వెల రూ 1.

40 ,, వెల రూ 3.

క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీకృతి

బి. ఏ. ఎం. బి. సి. ఎం.

మేనేజింగు డైరెక్టరు,

ఆంధ్ర అయుర్యేద ఫార్మసీ (లిమిటెడ్)

19, హారిస్ రోడ్డు,

మాంటురోడ్ - మదరాసు.

(శుక్ర)

ది ఇన్ డెవెన్ డెంటు ట్రేడింగు కంపెనీ

7 ఏ. ఫోర్టువీధి, బొంబాయి.

మామిడి, నూలు, బంగారము, వెండి, కాయధాన్యములు
మున్నగువాటిలో కమిషను పుచ్చుకొని మేము వ్యాపారము
చేయుచున్నాము. గాన ఇక్కడనుండి ఏదైనను కావలసి
యున్నను, లేక ఇతర జాగాల వస్తువులు యిక్కడ విక్రయించ
వలసియున్నను మాకు తెలుపకోవలయును. (57)

వేమన,

(సంపూర్ణ జీవితము, బోధనలు)

కర్త:- వంగూరి సుబ్బారావు.

[వ్యాయమూర్తి శ్రీ పేపా రామేశ్వరంగారి కీర్తన]

ఇదివఱకు వేమనను గూర్చి ప్రకటించిన చరిత్రాంశ

ములు పెక్కు లున్నవి. చిత్రపటములతో

1-3 రూ 2-0-0

ఆంధ్రక్షత్రియులు

ఈ చర్చిత జరిగిన వాదోపవాదములు. అద్భుతము.

రూ 1-8-0

వెంటనే ప్రాయుడు: (892-8268)

కమలకుటీరము,

త్రిపురేశ్వర - మదరాసు.

BOON TO STUDENTS!!
SOVEREIGN
SPERMATORRHOEPILLS
మగ్గమహానివారణమౌత్తులు 30 మౌత్తులద్రవ్యము
MAGICALLY STOPS EMISSIONS. ORDER FOR 2 TINS
FOR COMPLETE CURE.
MYRRA MACHANDRAN, MARKET TANK COCANALA

(3081) "కత్తికట్టలు"

వెదకత్తి గల్గి గజము పొడుగు గలవి. సాగవైసవి.

1-3 రూ 4-8-0.

దజను కొనువారికి ఒకటి ఉచితము. పోస్టేజిఖర్చులవేరే

వలయువారు ఆర్డరుతో ఒకరూపాయి అడ్వాన్సు

పంపవలెను. బి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో

కట్టర్లు అండ్ లాక్ మేకర్లు etc.

పెద్దాపురం. (గోవాపరిజిల్లా)

టెలిగ్రాఫిక్ ఆడ్రెసు: "ఇంద్రప్రస్థ" పెద్దాపురం.

"వేశ్యాప్రబోధము"

నవలా నాటకముగాదు. వేశ్యాసంస్కార విషయమై
మంచి లాభములైన ధర్మజ్ఞానిచే వ్రాయబడినది. ప్రతివారిచేతను
ఉండవలసింది. వివరములకు చోటుచాలదు. కార్డు వ్రాయండి.

ఇక ఫర్మేషన్ బ్యూరో, కాకినాడ.

స్వరాజ్య పద్యములు, పాటలు:

1. మహాత్మాగాంధీ ప్రబోధపద్యములు 0-1-0
2. మహాత్ముని దివ్యవాణి (వచనము) 0-1-0
3. భారతమాతపలుకులు (పాట) 0-1-6
4. స్వరాంజ్యందోళనము (వచనము) 0-1-6
5. దేశీయపదము (చక్కనిపాట) 0-2-0
6. ఆంధ్రపౌరుషము (పద్యరత్నములు) 0-2-0
7. పంజాబుపాట (బాబ్బిలి కథవలె) 0-2-0
8. దేశీయ కీర్తనలు 40 (పాటలుగలవు) 0-3-0
9. రామదండుపాట (రాధమజను) 0-3-0
10. స్వరాజ్య ప్రబోధపద్యములు 0-3-0
11. మహాత్మాగాంధీ జీవితము 0-3-0
12. స్వరాజ్య భజనకీర్తనలు (60 గలవు) 0-4-0
13. లోకమాన్య బాగం తిలకు హరికథ 0-8-0
14. స్వరాజ్యదర్శనము (కాంగ్రెసుకథ) 0-8-0

ఇతర స్వరాజ్యగ్రంథములు మావద్ద గలవు
స్వదేశపు స్త్రీకళ, గవర్నరుపేట, బెజవాడ.

ఈదిగువ తెలుపబడిన ప్రాచీలను ఏజన్సీలను ఏర్పాటుచేసియున్నాము.

నదరు స్థలములలో, మా క్యాటలాగు ధరల
ప్రకారము ఔషధములు విక్రయించబడునని ఇం
మూలముగా ఎల్లరకును తెలియజేయుచున్నాము.

(ప్రాచీలు)

1. మాంటురోడ్డు:- నెం 185, మాంటురోడ్డు, మదరాసు.
2. తిరువళ్ళీ:- నెం 149, హైరోడ్డు, తిరువళ్ళీ, మదరాసు. కన్సల్టింగు వైద్యులు, భిషగ్వర టి. లోక నాథ మొదలియారు.
3. టంకకాలపిఠి:- 402, టంకకాలపిఠి, బార్బిటోను, మదరాసు. కన్సల్టింగు వైద్యులు, భిషగ్వర రంగాచార్యులు, ఏ. ఎమ్. ఏ. సి.
4. తిరుపతి:- హైరోడ్డు, తిరుపతి (చిత్తూరుజిల్లా). కన్సల్టింగు వైద్యులు, భిషగ్వర ఎస్. రాజారాంరావు, ఏ. ఎమ్. ఏ. సి.

ఏజన్సీలు

1. తిరువళ్ళీ:- ది ఇండియా మెడికల్ స్టోర్సు, నెం 10, హైరోడ్డు, తిరువళ్ళీ, మదరాసు.
2. మాంటురోడ్డు:- ది సెంట్రల్ స్వదేశ స్టోర్సు, మాంటురోడ్డు, మదరాసు.
3. బార్బిటోను:- మెసర్సు ఏ. ఎస్. రావు అండు సన్ 282, తింగిచెట్టిపిఠి, మదరాసు.
4. బార్బిటోను:- టి. దురైకణ్ణు పిల్లెగారు, (ప్రాప్రైటరు, ది ట్రెపురైటింగు ఇన్ స్టిట్యూటు, 21 మంగమ్మకో పిఠి, మదరాసు.
5. బార్బిటోను:- టి. దురైకణ్ణు పిల్లెగారు, (ప్రాప్రైటరు, ది ట్రెపురైటింగు ఇన్ స్టిట్యూటు, 263, రెంబుకెట్టి పిఠి, మదరాసు.
6. బొంబాయి:- ఎమ్. ఎస్. భావ్యంగారు, పోస్టుబాక్సు నెం 689, పోర్టు, బొంబాయి.
7. రెంగుళూరు సిటి:- మెసర్సు. టి. సి. ఎస్. మజియం అండు కో, జనరల్ వర్తకులు కమిషన్ ఏజెంటు రెంగుళూరు సిటి.
8. మధురాంతకం:- ఎమ్. ఎస్. వరదాచారిగారు పశ్చిమబ్దరు పిఠి, మధురాంతకము.
9. నాగపట్నము:- టి. విశ్వలింగముగారు 37, కొమారుకోవిల్ పిఠి, నాగపట్నము.
10. మదనపల్లె:- ది మదనపల్లె అర్బన్ కో ఆపరేటివ్ సొసైటీ అండు స్టోర్సు లిమిటెడ్, మదనపల్లె.
11. హొన్నేట:- రావుబహదూరు సి. హెచ్. గౌడు, బెక్కారి.
12. బెక్కారి:- ది. రాఘవేంద్రరావు గారు, ఆర్గనైజింగు ఇన్ స్టిట్యూటు, ఇండియా ఈక్విటబుల్ ఇన్ స్టిట్యూట్ కన్సల్టింగు లిమిటెడ్. "సారంగవిలాస" బెక్కారి.
13. నంజ్యాల:- అయుర్యేదధూమణ తెలికపల్లె రామకృష్ణ కౌశ్మి, నంజ్యాల.
14. భవాని:- బి. ఎస్. కృష్ణస్వామ్యగారు, రిపెజెంట్ టెవ్ టి అండు ఏజెంటు, ది హైదరాబాద్ గవర్నమెంటు సెక్యూరిటీ లైఫ్ అండు మ్యారేజ్ అశ్వారీస్సు కంపెనీ లిమిటెడ్, భవాని.
15. నేలం:- కె. శేష అయ్యంగారుగారు, జనరల్ వర్తకులు, అండు కమిషన్ ఏజెంటు, 171 ఏ/18 మూడవ అగ్ర హారము, నేలం.
16. కోయంబుత్తూరు:- ఎస్. పశ్చిమప్ప మొదలియారుగారు, 16/56, చిన్నబజారు పిఠి, కోయంబుత్తూరు.
17. రంగూను:- మెసర్సు. ఎమ్. ఏ. నారాయణ అండు సన్, 37-16 వ పిఠి, రంగూను.
18. గెల్లూరు:- బి. జి. ప్రసాదరావుగారు, శ్రీ సింహపురి స్వదేశ స్టోర్సు, 744, తిప్పరాజావారి పిఠి, గెల్లూరు.
19. బెజవాడ:- అయుర్యేదవికారడ పి. రామచంద్ర కౌశ్మి గారు, చరకనికేతనము, బెజవాడ.

20 గుంటూరు. } ఛా. రాజారావుగారు, గుంటూరు.

ఆంధ్ర అయుర్యేద ఫార్మసీ లిమిటెడ్
హారిస్ రోడ్డు మాంటురోడ్డు మదరాసు.